

8 La població estrangera a Catalunya

Sònia Parella Rubio

El fenomen migratori està assolint cada cop més protagonisme a la nostra societat. Si bé l'arribada de població immigrant és un fet consubstancial a la història de Catalunya, les migracions actuals, caracteritzades per la creixent heterogeneïtat de projectes migratoris i de procedències, són la manifestació d'un nou cicle migratori, d'abast internacional, directament vinculat al procés de globalització, a la nova divisió internacional del treball i a la creixent bretxa que separa els països rics dels pobres. Tant des de l'àmbit acadèmic com des de la gestió social esdevé cada cop més imprescindible conèixer la realitat migratòria en totes les seves dimensions.

L'objectiu d'aquest capítol és oferir una aproximació estadística al volum i a les característiques demogràfiques principals de la immigració estrangera. Les estadístiques que ens permeten fer el recompte de la població de nacionalitat estrangera són insuficients quan el que pretenem és aproximar-nos a la immigració. Aquesta inadequació es fa cada cop més evident a Catalunya, a mesura que el fenomen migratori es va consolidant, diversificant i ens apropa cada cop més a les dinàmiques i realitats dels països europeus amb una tradició més llarga com a societats receptores de població estrangera. A l'hora d'intentar comptabilitzar les migracions internacionals o externes, un dels obstacles principals és que les fonts estadístiques de què disposem se centren en la categoria d'*estranger*, que és una categoria jurídica —persones residents al territori espanyol sense la nacionalitat espanyola—, en molts casos pròpia de les primeres etapes del procés migratori, i que no coincideix amb la categoria social d'immigrant.

El concepte *immigrant* ens remet al lloc de naixement —persones que s’han desplaçat per viure, de forma temporal o estable, en un altre país— i no només a la nacionalitat. Així doncs, les fonts estadístiques de què disposem impossibiliten l’aproximació numèrica a aquelles persones estrangeres que han adquirit la nacionalitat espanyola, per exemple, o als fills i les filles de persones immigrants que han nascut aquí i són espanyols. En ambdós casos es tracta de poblacions producte de la immigració, que podria ser interessant identificar en termes d’accés diferencial als recursos o de cara a l’estudi de les desigualtats socials.

En aquest sentit, és evident que l’evolució del fet migratori requereix una reflexió teòrica sobre quines han de ser les categories classificatòries a l’hora de quantificar-lo. Mentre aquesta reflexió no es produeixi, i essent en tot moment conscients de les limitacions inherents als sistemes de recompte actuals, en aquest anuari se seguiran mesurant els fluxos migratoris a partir del concepte d’estrangeria —no d’immigració— i dels mateixos tipus de registres que s’han emprat en les edicions anteriors (2002 i 2003).

D’una banda, es presenten les dades referides a les autoritzacions de residència en vigor a 31 de desembre del 2004, basades en els arxius policials (Ministeri de l’Interior) però elaborades i proporcionades per l’Observatorio Permanente de la Inmigración (OPI), adscrit al Ministeri de Treball i Afers Socials.¹ Òbviament, les autoritzacions de residència exclouen totes aquelles persones que resideixen al país “sense papers”, per la qual cosa ens trobem davant una font insuficient per conèixer el volum real de la població estrangera a Catalunya. Així mateix, també cal tenir present que aquesta font és només una aproximació a la xifra de població regular que resideix en el nostre país, ja que comptabilitza les autoritzacions de residència en vigor en un moment determinat i deixa de banda, per exemple, les persones estrangeres que estan fent

1. En edicions anteriors d’aquest anuari, ens referíem a aquestes dades com a procedents del Ministeri de l’Interior, ja que aquest ministeri era el que les recollia, elaborava i distribuïa; l’Observatorio Permanente de la Inmigración, encarregat d’elaborar els *Anuarios estadísticos de extranjería*, també en depenia orgànicament. Amb el canvi de govern, el seguiment de la immigració estrangera ha passat a ubicar-se al Ministeri de Treball i Afers Socials, i amb ella l’Observatorio Permanente de la Inmigración. En aquest Anuari ens referirem a aquestes dades com a procedents de l’OPI.

tràmits de renovació. A més, tota la població immigrada que ha obtingut la nacionalitat espanyola tampoc no és tinguda en compte per aquest registre. En síntesi, doncs, aquesta font estadística exclou un volum considerable de persones que són considerades immigrades a efectes sociològics. Malgrat les seves limitacions i infravaloracions, al llarg d'aquestes pàgines utilitzarem aquesta xifra com a equivalent al nombre de residents en situació regular.

La segona font emprada en aquest capítol la proporcionen els padrons. Totes les persones de nacionalitat estrangera, amb independència de la seva situació legal, poden empadronar-se. Tot i la no existència de criteris homogenis al voltant de l'empadronament, tant pel que fa als municipis com a les mateixes estratègies de les persones immigrades (immigrants no empadronats, empadronaments simultanis, etc.), avui per avui, les dades dels padrons són l'eina més eficaç a l'hora d'aproximar-se al conjunt de la població estrangera resident a Catalunya (tant la regular com la irregular), així com per complementar les dades de la població estrangera en situació regular procedents dels registres de l'OPI.²

Pel que fa als registres dels padrons, en aquest capítol, en sintonia amb els anuaris anteriors, s'ha optat per utilitzar les dades proporcionades per la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya, referides a la població que consta en els padrons dels ajuntaments de Catalunya a 31 de desembre del 2004. Es tracta de dades no oficials, que encara no han estat depurades per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) de possibles errors i duplicitats. El motiu de no fer servir les dades oficials de població estrangera empadronada és el caràcter més recent de les dades de la Secretaria per a la Immigració (31 de desembre del 2004) respecte a les de l'INE (1 de gener del 2004). Així mateix, les dades de la Secretaria també estan més desglossades per nacionalitats que les oficials de l'INE, tot i que no ens permeten accedir a la població empadronada

2. D'ençà la Llei 4/2000, les pràctiques d'empadronament s'han estès majoritàriament entre la població estrangera, ja que l'accés a algunes prestacions importants (educació i sanitat, per exemple) en depèn. Així mateix, la regularització per arrelament ha impulsat l'empadronament com a mecanisme per demostrar el temps de permanència a Espanya. Tot i així, el temor davant el fet que les dades del padró puguin ser utilitzades per la policia, provoca també que alguns immigrants segueixin sense empadronar-se.

ni per sexes ni per grups d'edat. Malgrat tot, tot i les limitacions de les dades de la Secretaria, tant la seva actualitat com el seu nivell de desglossament les converteix en l'instrument més adequat per a la detecció i el seguiment de les tendències de l'arribada de població estrangera a Catalunya; unes tendències altament canviants, que fan necessari tenir eines àgils, que no estiguin desfasades temporalment.

Així doncs, al llarg del capítol farem servir de forma complementària les dades del Ministeri de Treball i Afers Socials proporcionades per l'OPI (població estrangera en situació regular a 31 de desembre del 2004) i les proporcionades per la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya (població empadronada a 31 de desembre del 2004). Finalment, pel que fa als naixements i matrimonis, prendrem les dades proporcionades per l'IDESCAT referides a 31 de desembre del 2003, l'última data de referència. L'estructura del capítol és bàsicament la mateixa que la dels anuaris anteriors (2002 i 2003), a fi de facilitar al màxim la comparació de les dades. S'han incorporat algunes dades sobre la distribució estrangera en el territori per demarcacions comarcals i l'anàlisi ha posat un major èmfasi en les característiques de la població empadronada no regular, que és una manera aproximada de mesurar el volum i les característiques de la població estrangera irregular.

LA POBLACIÓ ESTRANGERA REGULAR

A la taula 1 es presenten les dades de la població estrangera en situació regular segons el règim de residència, a 31 de desembre de 2004. Per al conjunt de Catalunya, el 77,1% de les autoritzacions en vigor correspon al règim general i la resta al comunitari.³ L'increment de 109.940 autoritzacions en el règim general entre 2003 i 2004 s'explica, fonamentalment, pels processos de reagrupament familiar i les regularitzacions per arrelament. El percentatge d'autoritzacions en el règim general és especialment elevat

3. El règim comunitari s'aplica als ciutadans dels quinze països de la Unió Europea, als dels països que constitueixen l'Espai Econòmic Europeu —Noruega, Islàndia i Liechtenstein—, i de Suïssa, així com també als seus familiars i als familiars d'espanyols. Els deu nous països que s'han incorporat a la Unió Europea des de l'1 de maig del 2004 disposen d'un període transitori de dos anys de durada, fins l'1 de maig del 2006, abans no els sigui d'aplicació el règim comunitari contingut en el RD 178/2003, de 14 de febrer.

Taula 1.

Població estrangera regular segons el règim de residència. Catalunya i províncies, 2004

Règim	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya
Règim General	240.965	48.309	29.995	36.762	356.031
% província	76,6%	74,4%	91,3%	74,3%	77,1%
% de Catalunya	67,7%	13,6%	8,4%	10,3%	100%
Règim comunitari	73.788	16.622	2.863	12.742	106.015
% província	23,4%	25,6%	8,7%	25,7%	22,9%
% de Catalunya	69,6%	15,7%	2,7%	12,0%	100%
Total estrangers	314.753	64.931	32.858	49.504	462.046
% província	100%	100%	100%	100%	100%
% de Catalunya	68,1%	14,1%	7,1%	10,7%	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OPI a 31/12/2004.

Taula 2.

Població estrangera inclosa en el règim general segons el tipus d'autorització. Espanya, Catalunya i províncies, 2004

Àrea geogràfica	Inicial	1a. renovació	2a. renovació	Permanent	Altres	Total
Espanya	258.320	390.269	230.444	387.528	38.480	1.305.041
% total	19,8%	29,9%	17,7%	29,7%	2,9%	100%
% de Catalunya	28,3%	19,7%	34,0%	30,3%	26,4%	27,3%
Catalunya	73.038	76.967	78.380	117.489	10.157	356.031
% total	20,5%	21,6%	22,0%	33,0%	2,9%	100%
% Catalunya	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Barcelona	50.118	53.672	54.734	75.595	6.846	240.965
% total	20,8%	22,3%	22,7%	31,4%	2,8%	100%
% Catalunya	68,6%	69,7%	69,8%	64,3%	67,4%	67,7%
Girona	7.375	7.075	11.709	21.091	1.059	48.309
% total	15,3%	14,6%	24,2%	43,7%	2,2%	100%
% Catalunya	10,1%	9,2%	14,9%	18,0%	10,4%	13,6%
Lleida	9.816	6.310	4.821	8.152	896	29.995
% total	32,7%	21,0%	16,1%	27,2%	3,0%	100%
% Catalunya	13,4%	8,2%	6,2%	6,9%	8,8%	8,4%
Tarragona	5.729	9.910	7.116	12.651	1.356	36.762
% total	15,6%	27,0%	19,4%	34,4%	3,7%	100%
% Catalunya	7,8%	12,9%	9,1%	10,8%	13,4%	10,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OPI a 31/12/2004.

Taula 3.

Població estrangera regular per continents i nacionalitats principals. Catalunya, 2003 i 2004

Continents i nacionalitats principals	Ministeri 2003 31 desembre		OPI 2004* 31 desembre		Diferència 2004-2003	
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%
Població total	6.704.146	-----	6.813.319	-----	109.173	1,6%
Població estrangera	383.812	100,0%	462.046	100,0%	78.234	20,4%
EUROPA	88.314	23,0%	104.707	22,7%	16.393	18,6%
Unió Europea	63.262	16,5%	65.080	14,1%	1.818	2,9%
Itàlia	15.123	3,9%	17.708	3,8%	2.585	17,1%
França	12.925	3,4%	12.642	2,7%	-283	-2,2%
Alemanya	11.081	2,9%	10.910	2,4%	-171	-1,5%
Regne Unit	8.229	2,1%	8.639	1,9%	410	5,0%
Resta	15.904	4,1%	15.181	3,3%	-723	-4,5%
Resta d'Europa	25.052	6,5%	39.627	8,6%	14.575	58,2%
Romania	8.040	2,1%	14.388	3,1%	6.348	79,0%
Ucraïna	4.634	1,2%	6.506	1,4%	1.872	40,4%
Rússia	3.142	0,8%	4.006	0,9%	864	27,5%
Resta	9.236	2,4%	14.727	3,2%	5.491	59,5%
ÀFRICA	147.288	38,4%	169.497	36,7%	22.209	15,1%
Magrib	123.841	32,3%	142.497	30,8%	18.656	15,1%
Marroc	117.752	30,7%	135.976	29,4%	18.224	15,5%
Algèria	4.572	1,2%	4.940	1,1%	368	8,0%
Resta	1.517	0,4%	1.581	0,3%	64	4,2%
Resta d'Àfrica	23.447	6,1%	27.000	5,8%	3.553	15,2%
Gàmbia	9.586	2,5%	10.872	2,4%	1.286	13,4%
Senegal	5.496	1,4%	6.590	1,4%	1.094	19,9%
Resta	8.365	2,2%	9.538	2,1%	1.173	14,0%

a la província de Lleida (91,3%), on hi ha una presència menor d'estrangers europeus en comparació amb la resta de demarcacions.

Tal com es posa de manifest a la taula 2, del total de població estrangera inclosa en el règim general, les targetes de residència de tipus inicial suposen un 20,5% del

Continents i nacionalitats principals	Ministeri 2003 31 desembre		OPI 2004* 31 desembre		Diferència 2004-2003	
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%
AMÈRICA	102.332	26,7%	135.983	29,4%	33.651	32,9%
Amèrica del Nord	2.713	0,7%	2.882	0,6%	169	6,2%
Amèrica Central i del Sud	99.619	26,0%	133.101	28,8%	33.482	33,6%
Equador	25.114	6,5%	35.522	7,7%	10.408	41,4%
Perú	18.083	4,7%	22.886	5,0%	4.803	26,6%
Colòmbia	15.501	4,0%	21.513	4,7%	6.012	38,8%
Argentina	9.724	2,5%	13.286	2,9%	3.562	36,6%
Rep. Dominicana	10.372	2,7%	12.286	2,7%	1.914	18,5%
Cuba	4.766	1,2%	5.537	1,2%	771	16,2%
Xile	3.432	0,9%	4.746	1,0%	1.314	38,3%
Uruguai	2.771	0,7%	4.156	0,9%	1.385	50,0%
Brasil	3.028	0,8%	3.685	0,8%	657	21,7%
Bolívia	1.493	0,4%	2.796	0,6%	1.303	87,3%
Mèxic	1.578	0,4%	1.880	0,4%	302	19,1%
Resta	3.757	1,0%	4.808	1,0%	1.051	28,0%
ÀSIA	45.509	11,9%	51.456	11,1%	5.947	13,1%
Xina	17.667	4,6%	22.960	5,0%	5.293	30,0%
Pakistan	11.720	3,1%	11.096	2,4%	-624	-5,3%
Filipines	6.031	1,6%	6.922	1,5%	891	14,8%
Índia	3.880	1,0%	4.732	1,0%	852	22,0%
Resta	6.211	1,6%	5.746	1,2%	-465	-7,5%
OCEANIA	233	0,1%	255	0,1%	22	9,4%
ALTRES	136	0,0%	148	0,0%	12	8,8%

* Abans del 2004, aquestes dades les proporcionava el Ministeri de l'Interior.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OPI.

total de les autoritzacions. Per primera vegada, aquest any les targetes de residència permanents són el principal gruix en termes absoluts i constitueixen el 33% del total per a Catalunya, senyal inequívoc que les poblacions immigrades es van assentant a Catalunya i van consolidant el seu projecte migratori. Aquest important percentatge de targetes de residència permanents apareix en totes quatre províncies i és especialment

destacat en la demarcació de Girona (gairebé el 44% del total), on resideixen moltes de les comunitats amb més temps de permanència a Catalunya.

De la taula 3 es desprèn que la població estrangera en situació regular a 31 de desembre del 2004 constitueix el 6,8% del conjunt de la població catalana i que ha experimentat un creixement del 20,4% respecte a l'any 2003. Es tracta d'un increment lleugerament superior al que s'havia produït en els anys immediatament anteriors (un 16,9% l'any 2003 i un 17,2% l'any 2002). Per grups continentals, la zona denominada "resta d'Europa" (països europeus no pertanyents a la UE-15)⁴ i "Amèrica Central i del Sud" presenten les taxes de creixement més destacades, amb el 58,2% i el 33,6% d'increment percentual, respectivament. Es constata una certa estabilització dels fluxos procedents de l'Àfrica i de l'Àsia, ja que si bé els seus efectius han augmentat, la seva taxa de creixement és lleugerament inferior a la de l'any 2003 (17,5% per al cas de l'Àfrica i 21,6% per al cas de l'Àsia). En termes absoluts, els originaris del continent africà segueixen essent el col·lectiu més nombrós, el 36,7% del total d'estrangers regulars, seguits pels procedents d'Amèrica Central i del Sud, que aglutinen, amb 133.101 efectius, gairebé el 30% del total.

Per nacionalitats, la taula 3, sobre la base de les dades de l'OPI, ens mostra com les procedències que han experimentat un major creixement pertanyen als grups continentals que més han crescut. Aquest és el cas de Romania (79%) i Ucraïna (40,4%), així com el de Bolívia (87,3%), l'Uruguai (50%), l'Equador (41,4%), Colòmbia (38,8%), Xile (38,3%) i l'Argentina (36,6%). També cal destacar l'increment d'un 30% dels residents regulars procedents de la Xina, tot i que aquest no ha assolit els mateixos nivells de l'any 2003 (46,4%).

El panorama migratori per nacionalitats no és quelcom estàtic, sinó que va canviant al llarg dels anys. Val a dir que algunes de les nacionalitats amb taxes de creixement

4. En aquesta edició de l'anuari seguim utilitzant el terme *Unió Europea* per referir-nos exclusivament als quinze països que la integraven abans de l'1 de maig del 2004. D'aquesta manera, l'etiqueta "resta d'Europa" engloba la resta de països del continent europeu, inclosos els deu nous països que s'han incorporat a la Unió Europea des de l'1 de maig del 2004.

més elevades a 31 de desembre del 2004 han protagonitzat un augment espectacular en un període relativament curt de temps. Aquest és el cas de Bolívia, Romania i l'Argentina, per exemple, que si bé encara no constitueixen nacionalitats gaire nombroses en termes absoluts —0,9%, 3,1% i 2,9% del total d'estrangers regulars, respectivament—, durant el període 2000-2004 han experimentat increments del 564,1% per al cas de Bolívia, del 1.021% per Romania i del 246,5% per l'Argentina. En cas que es mantingui aquesta tendència, es convertiran sens dubte en alguns dels col·lectius més nombrosos en termes absoluts en els propers anys. Un procés similar han seguit altres nacionalitats com l'Equador, la Xina i Colòmbia, que han vist incrementar fortament els seus efectius des de finals dels anys noranta i que el 2004 se situen en les primeres posicions en termes absoluts (segona, quarta i cinquena, respectivament). Amb tot, la principal nacionalitat en termes absoluts, tal com es fa palès a la taula, segueix essent, a molta distància de la resta, el Marroc, amb 135.976 efectius, que suposen un 29,4% del total d'estrangers regulars.

Així mateix, les taxes de creixement negatives dels estrangers procedents d'alguns països de la Unió Europea (com ara França o Alemanya, per exemple), es deuen a l'entrada en vigor de la nova regulació sobre residència d'estrangers comunitaris (RD 178/2003, de 14 de febrer), que estableix la no exigència de targeta de residència als nacionals dels Estats membres de la Unió Europea —així com als dels altres Estats parts de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu— que siguin actius, així com als estudiants i als familiars d'aquestes persones que tinguin la nacionalitat dels esmentats Estats. Pel que fa al cas del Pakistan, el diferencial negatiu de 5,3% respecte al 2003 contrasta amb l'increment espectacular de població empadronada d'aquesta nacionalitat (vegeu la taula 4), de gairebé el 25%, cosa que apunta cap a una major incidència de la irregularitat en aquest col·lectiu.

LA POBLACIÓ ESTRANGERA EMPADRONADA

La taula 4 ens mostra les xifres referides als padrons recollits per la Secretaria per a la Immigració per grups continentals i per nacionalitats principals. Segons aquestes dades, la població estrangera empadronada ha crescut un 11,1% durant l'any 2004

Taula 4.

Població estrangera empadronada per continents i nacionalitats principals.
Catalunya, 2003 i 2004

Continents i nacionalitats principals	Padró 2003 31 desembre		Padró 2004 31 desembre		Diferència	
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%
Població total	6.704.146	-----	6.813.319	-----	109.173	1,6%
Població estrangera	689.350	100,0%	765.825	100,0%	76.475	11,1%
EUROPA	156.964	22,8%	179.255	23,4%	22.291	14,2%
Unió Europea	93.080	13,5%	97.180	12,7%	4.100	4,4%
Itàlia	21.679	3,1%	23.323	3,0%	1.644	7,6%
França	20.468	3,0%	20.951	2,7%	483	2,4%
Alemanya	16.792	2,4%	17.064	2,2%	272	1,6%
Regne Unit	12.410	1,8%	13.194	1,7%	784	6,3%
Resta	21.731	3,2%	22.648	3,0%	917	4,2%
Resta d'Europa	63.884	9,3%	82.075	10,7%	18.191	28,5%
Romania	24.359	3,5%	33.018	4,3%	8.659	35,5%
Ucraïna	9.374	1,4%	10.914	1,4%	1.540	16,4%
Rússia	8.396	1,2%	9.597	1,3%	1.201	14,3%
Resta	21.755	3,2%	28.546	3,7%	6.791	31,2%
ÀFRICA	198.561	28,8%	217.384	28,4%	18.823	9,5%
Magrib	161.146	23,4%	176.418	23,0%	15.272	9,5%
Marroc	153.305	22,2%	166.909	21,8%	13.604	8,9%
Algèria	6.484	0,9%	7.328	1,0%	844	13,0%
Resta	1.357	0,2%	2.181	0,3%	824	60,7%
Resta d'Àfrica	37.415	5,4%	40.966	5,3%	3.551	9,5%
Gàmbia	12.228	1,8%	12.810	1,7%	582	4,8%
Senegal	7.453	1,1%	9.094	1,2%	1.641	22,0%
Resta	17.734	2,6%	19.062	2,5%	1.328	7,5%

respecte a l'any passat i constitueix un 11,2% de la població total. Tots els grups continentals sense excepció han experimentat un increment dels seus efectius. Destaquen les taxes de creixement de l'Europa no comunitària o "resta d'Europa" (increment del 28,5%), l'Àsia (11,6%), així com l'Amèrica Central i del Sud (10,6%). En termes absoluts, els empadronats procedents de l'Amèrica Central i del Sud i els del Magrib són els col·lectius més nombrosos —amb un 38,3% i un 23,0% del total d'estrangers

Continents i nacionalitats principals	Padró 2003 31 desembre		Padró 2004 31 desembre		Diferència	
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%
AMÈRICA	270.665	39,3%	298.796	39,0%	28.131	10,4%
Amèrica del Nord	5.266	0,8%	5.315	0,7%	49	0,9%
Amèrica Central i del Sud	265.399	38,5%	293.481	38,3%	28.082	10,6%
Equador	87.571	12,7%	91.031	11,9%	3.460	4,0%
Colòmbia	39.796	5,8%	41.988	5,5%	2.192	5,5%
Argentina	32.182	4,7%	34.908	4,6%	2.726	8,5%
Perú	22.944	3,3%	26.195	3,4%	3.251	14,2%
Bolívia	13.130	1,9%	19.570	2,6%	6.440	49,0%
Rep. Dominicana	13.697	2,0%	14.976	2,0%	1.279	9,3%
Uruguai	10.176	1,5%	12.273	1,6%	2.097	20,6%
Xile	10.569	1,5%	12.071	1,6%	1.502	14,2%
Brasil	8.862	1,3%	10.550	1,4%	1.688	19,0%
Cuba	7.147	1,0%	7.631	1,0%	484	6,8%
Mèxic	6.438	0,9%	7.070	0,9%	632	9,8%
Resta	12.887	1,9%	15.218	2,0%	2.331	18,1%
ÀSIA	62.367	9,0%	69.626	9,1%	7.259	11,6%
Xina	21.326	3,1%	26.387	3,4%	5.061	23,7%
Pakistan	15.840	2,3%	19.653	2,6%	3.813	24,1%
Índia	6.434	0,9%	7.626	1,0%	1.192	18,5%
Filipines	6.932	1,0%	7.181	0,9%	249	3,6%
Resta	11.835	1,7%	8.779	1,1%	-3.056	-25,8%
OCEANIA	435	0,1%	443	0,1%	8	1,8%
ALTRES	357	0,1%	321	0,0%	-36	-10,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró continu, Secretaria per a la Immigració.

empadronats, respectivament—, seguits en tercera posició pels procedents de la Unió Europea (12,7%).

Per nacionalitats, els col·lectius que més han crescut percentualment són els de Romania, amb un 35,5% (tot i així, es tracta d'un increment força inferior al de l'any 2003, quan gairebé van duplicar els seus efectius en un sol any), Bolívia (49%), el Pakistan

(24,1%) i la Xina (23,7%). Val a dir que nacionalitats com l'Equador i Colòmbia, tot i que ocupen les primeres posicions pel que fa al nombre d'efectius (segona i tercera, respectivament, després del Marroc), enguany han tingut taxes de creixement (4% i 5,5%, respectivament) molt inferiors a la taxa mitjana anual que havien experimentat durant el període 1999-2003 (1.694,5% i 378,8%, respectivament), cosa que ens pot fer pensar que assistim a una certa estabilització numèrica d'aquests col·lectius.

Així mateix, pel que fa a nombre d'efectius, la nacionalitat més nombrosa segueix essent la marroquina, amb un 21,8% del total d'estrangers empadronats. Ara bé, si bé el Marroc segueix tenint una taxa de creixement positiva, va perdent pes en el conjunt (l'any 2002 constituïen el 26,1% del total d'estrangers empadronats). A continuació, l'Equador, amb un 11,9%, ocupa la segona posició, seguit de lluny i amb aquest ordre, per Colòmbia, l'Argentina, Romania, la Xina i el Perú (amb percentatges que oscil·len entre el 3% i el 5%). Les nacionalitats comunitàries també ocupen llocs destacats (Itàlia, França i Alemanya ocupen, respectivament, els llocs vuitè, novè i desè), si bé cada any perden pes en termes relatius respecte a les nacionalitats no comunitàries. Val la pena destacar, per la novetat que suposa que figurin dins de les principals nacionalitats d'origen, el 2,6% d'efectius procedents de Bolívia (19.570 persones), xifra molt allunyada de la de residents regulars que proporciona l'OPI (només 2.796 efectius).

DIFERÈNCIES ENTRE LA POBLACIÓ ESTRANGERA EMPADRONADA I LA POBLACIÓ ESTRANGERA REGULAR

El volum de població estrangera difereix notòriament en funció de si ens basem en la població estrangera regular (462.046 efectius) o en la població empadronada (765.825 efectius). Mentre les dades de l'OPI reflecteixen una població estrangera que suposa el 6,8% de la població total, les dades del padró comptabilitzen una població estrangera que representa un 11,2% del total. La taula 5, a la tercera columna, mostra la diferència entre les dades del Padró i les de l'OPI a partir de quatre indicadors: "absoluts", la diferència Padró-OPI en nombres absoluts; "%", el percentatge que representa aquesta diferència respecte al total d'empadronats no regulars a Catalunya; "% OPI", percentatge que representa aquesta diferència Padró-OPI per

cada col·lectiu, amb relació a la xifra de residents estrangers en situació regular que recull l'OPI i, finalment, “taxa potencial d'irregularitat”, que recull el percentatge del total d'empadronats que no tenen autorització de residència o, el que és el mateix, que podrien ser irregulars.⁵

La diferència de 303.779, que pràcticament es manté en relació amb la detectada l'any 2003 —305.411 efectius—, posa de manifest que hi ha un 65,7% més de persones empadronades que regulars —aquest percentatge era del 80% l'any 2003. Aquesta diferència podria ser una aproximació, amb totes les precaucions i reserves necessàries —duplicitats, errors, etc.— al volum de població estrangera resident a Catalunya de forma irregular. Així doncs, podem estimar que un 39,7% del total de persones estrangeres empadronades —303.779 efectius— es podria trobar en situació irregular.

Un dels aspectes més interessants del desajust entre la població estrangera empadronada i la resident en situació regular és veure les diferències segons la procedència, que apareixen reflectides en els gràfics 1 i 2. La taula 5 mostra com, en termes absoluts i per continents, el decalatge principal s'observa entre els procedents de l'Amèrica Central i del Sud (162.813 efectius de diferència), i de l'Europa de l'Est (“resta d'Europa”), amb 42.448 efectius. D'aquesta manera, les persones originàries de l'Amèrica Central i del Sud, lluny de constituir el segon gran grup continental després de l'Àfrica, segons dades de l'OPI, constitueixen el col·lectiu principal si ens basem en les dades del Padró. Sens dubte, aquestes dades ens permeten qüestionar el tan estès imaginari social que vincula la figura de la immigració irregular a la de l'immigrant africà i, més en concret, marroquí, tant en termes absoluts com relatius: el Marroc té un 22,7% més d'empadronats que de residents regulars i una taxa potencial d'irregularitat del 18,5%.

La situació d'irregularitat sembla afectar més les nacionalitats que han arribat més recentment a la societat catalana (per exemple Bolívia, Rússia, Ucraïna, Romania, l'Equador, l'Argentina o el Pakistan), amb més del doble d'empadronats que de residents en alguns casos i amb taxes potencials d'irregularitat que oscil·len entre el 40,4%

5. Vegeu l'estudi dirigit per M. Pajares, *La inmigración irregular en Catalunya. Análisis y propuestas* (2003, Barcelona: CCOO-CERES).

Taula 5.

La població estrangera segons les dades del Padró i del Ministeri de l'Interior per continents i nacionalitats principals. Catalunya, 2004

Continents i nacionalitats principals	OPI 2004 (regulars)		Padró 2004 (empadronats)		Diferència Padró - OPI			
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	% de l'OPI*	TPI**
Població total	6.813.319	-----	6.813.319	-----	-----		-----	-----
Població estrangera	462.046	100,0%	765.825	100,0%	303.779	100,0%	65,7%	39,7%
EUROPA	104.707	22,7%	179.255	23,4%	74.548	24,5%	71,2%	41,6%
Unió Europea	65.080	14,1%	97.180	12,7%	32.100	10,6%	49,3%	33,0%
Itàlia	17.708	3,8%	23.323	3,0%	5.615	1,8%	31,7%	24,1%
França	12.642	2,7%	20.951	2,7%	8.309	2,7%	65,7%	39,7%
Alemanya	10.910	2,4%	17.064	2,2%	6.154	2,0%	56,4%	36,1%
Regne Unit	8.639	1,9%	13.194	1,7%	4.555	1,5%	52,7%	34,5%
Resta	15.181	3,3%	22.648	3,0%	7.467	2,5%	49,2%	33,0%
Resta d'Europa	39.627	8,6%	82.075	10,7%	42.448	14,0%	107,1%	51,7%
Romania	14.388	3,1%	33.018	4,3%	18.630	6,1%	129,5%	56,4%
Ucraïna	6.506	1,4%	10.914	1,4%	4.408	1,5%	67,8%	40,4%
Rússia	4.006	0,9%	9.597	1,3%	5.591	1,8%	139,6%	58,3%
Resta	14.727	3,2%	28.546	3,7%	13.819	4,5%	93,8%	48,4%
ÀFRICA	169.497	36,7%	217.384	28,4%	47.887	15,8%	28,3%	22,0%
Magrib	142.497	30,8%	176.418	23,0%	33.921	11,2%	23,8%	19,2%
Marroc	135.976	29,4%	166.909	21,8%	30.933	10,2%	22,7%	18,5%
Algèria	4.940	1,1%	7.328	1,0%	2.388	0,8%	48,3%	32,6%
Resta	1.581	0,3%	2.181	0,3%	600	0,2%	38,0%	27,5%
Resta d'Àfrica	27.000	5,8%	40.966	5,3%	13.966	4,6%	51,7%	34,1%
Gàmbia	10.872	2,4%	12.810	1,7%	1.938	0,6%	17,8%	15,1%
Senegal	6.590	1,4%	9.094	1,2%	2.504	0,8%	38,0%	27,5%
Resta	9.538	2,1%	19.062	2,5%	9.524	3,1%	99,9%	50,0%

* [(núm. empadronats - núm. regulars) / núm. regulars] x 100.

** Taxa potencial d'irregularitat = [(núm. empadronats - núm. regulars) / núm. empadronats] x 100.

d'Ucraïna i el 85,7% de Bolívia, sens dubte la més espectacular i a una gran distància de les taxes de la resta de col·lectius —de cada 100 persones bolivianes empadronades, 86 es podrien trobar en situació no regular.

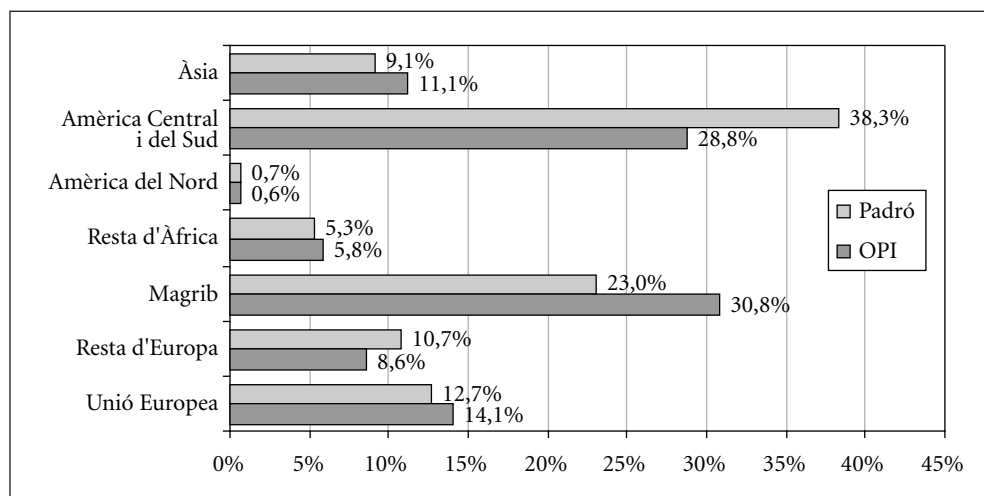
Continents i nacionalitats principals	OPI 2004 (regulars)		Padró 2004 (empadronats)		Diferència Padró - OPI			
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	% de l'OPI*	TPI**
AMÈRICA	135.983	29,4%	298.796	39,0%	162.813	53,6%	119,7%	54,5%
Amèrica del Nord	2.882	0,6%	5.315	0,7%	2.433	0,8%	84,4%	45,8%
Amèrica Central i del Sud	133.101	28,8%	293.481	38,3%	160.380	52,8%	120,5%	54,6%
Equador	35.522	7,7%	91.031	11,9%	55.509	18,3%	156,3%	61,0%
Perú	22.886	5,0%	41.988	5,5%	19.102	6,3%	83,5%	45,5%
Colòmbia	21.513	4,7%	34.908	4,6%	13.395	4,4%	62,3%	38,4%
Argentina	13.286	2,9%	26.195	3,4%	12.909	4,2%	97,2%	49,3%
Bolívia	2.796	0,6%	19.570	2,6%	16.774	5,5%	599,9%	85,7%
Rep. Dominicana	12.286	2,7%	14.976	2,0%	2.690	0,9%	21,9%	18,0%
Uruguai	4.156	0,9%	12.273	1,6%	8.117	2,7%	195,3%	66,1%
Xile	4.746	1,0%	12.071	1,6%	7.325	2,4%	154,3%	60,7%
Brasil	3.685	0,8%	10.550	1,4%	6.865	2,3%	186,3%	65,1%
Cuba	5.537	1,2%	7.631	1,0%	2.094	0,7%	37,8%	27,4%
Mèxic	1.880	0,4%	7.070	0,9%	5.190	1,7%	276,1%	73,4%
Resta	4.808	1,0%	15.218	2,0%	10.410	3,4%	216,5%	68,4%
ÀSIA	51.456	11,1%	69.626	9,1%	18.170	6,0%	35,3%	26,1%
Xina	22.960	5,0%	26.387	3,4%	3.427	1,1%	14,9%	13,0%
Pakistan	11.096	2,4%	19.653	2,6%	8.557	2,8%	77,1%	43,5%
Índia	4.732	1,0%	7.626	1,0%	2.894	1,0%	61,2%	37,9%
Filipines	6.922	1,5%	7.181	0,9%	259	0,1%	3,7%	3,6%
Resta	5.746	1,2%	8.779	1,1%	3.033	1,0%	52,8%	34,5%
OCEANIA	255	0,1%	443	0,1%	188	0,1%	73,7%	42,4%
ALTRES	148	0,0%	321	0,0%	173	0,1%	116,9%	53,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI), a 31/12/2004.

En canvi, la irregularitat no incideix tant en les comunitats que fa més temps que resideixen en el nostre territori (com per exemple la República Dominicana, el Marroc, Gàmbia, la Xina o Filipines), amb un menor desajust entre ambdues fonts i amb taxes potencials d'irregularitat per sota del 20%. Així mateix, també es detecta un desfasa-

Gràfic 1.

Distribució percentual de la població estrangera per continents segons dades de l'OPI. Catalunya, 2004

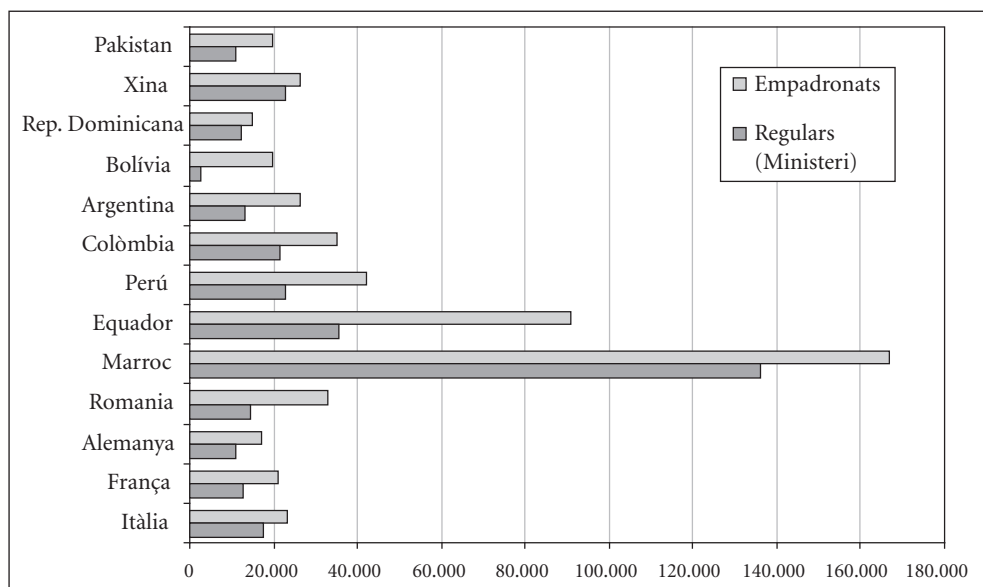
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI).

ment important en una sèrie de nacionalitats socialment més invisibles quan es parla d'immigració —entre altres factors, a causa del seu escàs nombre en termes absoluts—, però que, en canvi, presentarien taxes potencials d'“irregularitat” força elevades, com per exemple Mèxic, el Brasil o l'Uruguai.

Per nacionalitats, si haguéssim d'establir el perfil aproximat de la població en situació irregular per al conjunt de Catalunya, observem que gairebé el 53% són oriünds de l'Amèrica Central i del Sud (un 18,2% del conjunt de potencials irregulars són equatorians, seguits pels peruans i bolivians). El continent africà se situa en segona posició, tot i que a una distància considerable, amb un 15,8% (només un 10% dels potencials irregulars són marroquins, contràriament al que l'opinió pública acostuma a pensar). Finalment, els europeus no comunitaris aporten gairebé el 14% del total de potencials irregulars, i en destaquen nacionalitats com la romanesa (6,1%).

Gràfic 2.

Diferència entre el nombre d'estrangers empadronats i regulars segons les principals nacionalitats del Padró. Catalunya, 2004

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI).

Sens dubte, la irregularitat afecta en major mesura els nouvinguts i això permet explicar les discrepàncies entre ambdues fonts segons la nacionalitat. L'enduriment de la Llei d'estrangeria en els darrers anys i les dificultats per accedir a les regularitzacions expliquen sens dubte aquest fenomen. Caldrà veure, per al proper 2005, quins seran els efectes en la composició de la població estrangera que tindrà el procés de regularització extraordinari (anomenat de normalització) que es portarà a terme entre el 7 de febrer i el 7 de maig del 2005, d'acord amb la Disposició Transitòria Tercera del nou Reglament de la Llei d'estrangeria.⁶

6. Podran acollir-s'hi els estrangers irregulars empadronats abans del 7 d'agost del 2004 i que tinguin un contracte de treball de com a mínim sis mesos, que ha de presentar l'empresari.

LA DISTRIBUCIÓN DE LA POBLACIÓN ESTRANGERA EN EL TERRITORIO. DEMARCACIONES PROVINCIALES I COMARCALS

Al llarg d'aquest apartat copsarem com es distribueixen les diferents comunitats d'estrangers en el territori català, tant en les demarcacions provincials com en les comarques. Es faran servir tant les dades proporcionades per l'OPI com les que emergeixen dels padrons. Així mateix, les diferències entre ambdues fonts per províncies ens permetran apropar-nos a la "geografia de la irregularitat".

Distribució de la població estrangera empadronada, regular i irregular, segons les demarcacions provincials

La taula 6 recull el nombre de persones estrangeres que resideixen a cadascuna de les quatre províncies catalanes segons les fonts padronals i les de l'OPI. Les dades apareixen desglossades per grups continentals. Els percentatges indiquen quin tant per cent de cada comunitat resideix (empadronada o regular, segons correspongui), a cadascuna de les províncies.

La província de Barcelona aplega el 71% de les persones estrangeres empadronades i el 68,1% de les regulars. La segona província amb més percentatge d'estrangers és Girona (el 12,6% dels empadronats i el 14,1% dels regulars). Lleida apareix en darrer lloc pel que fa a nombre d'estrangers. Per grup continental, la taula reflecteix com a la província de Barcelona és on es concentra la major proporció d'estrangers, sobretot els oriünds d'Àsia (entre el 88,3% i el 85,5% segons la font) i de l'Amèrica Central i del Sud (entre el 82,7% i el 80,6%). Dels nacionals de la Unió Europea, entre el 68,9% i el 65,6% s'han registrat a la província de Barcelona. Les persones originàries de l'Àfrica i dels països de l'Europa de l'Est es troben més repartides per les quatre províncies. Pel que fa als africans, Barcelona i Girona concentren pels volts d'un 60% i un 20%, respectivament, de persones d'aquesta procedència, mentre que Tarragona i Lleida en tenen aproximadament un 12% a cada província. Un patró similar segueixen els estrangers de l'Europa de l'Est, amb aproximadament un 50% situats a Barcelona, pels volts d'un 20% tant a Lleida com a Tarragona, així com més o menys un 15% a la província de Girona.

Taula 6.

Distribució de la població estrangera empadronada i regular per continent. Catalunya i províncies, 2004

Continent	Barcelona				Girona			
	Padró 2004	%*	Ministeri 2004	%**	Padró 2004	%*	Ministeri 2004	%**
POBLACIÓ TOTAL	5.211.711		5.211.711		664.985		664.985	
POBLACIÓ ESTRANGERA	546.344	71,3%	314.753	68,1%	96.589	12,6%	64.931	14,1%
EUROPA	104.599	58,4%	62.059	59,3%	31.127	17,4%	17.357	16,6%
Unió Europea	63.745	65,6%	44.815	68,9%	19.119	19,7%	11.293	17,4%
Resta d'Europa	40.854	49,8%	17.244	43,5%	12.008	14,6%	6.064	15,3%
ÀFRICA	132.424	60,9%	98.684	58,2%	39.687	18,3%	33.960	20,0%
Magrib	110.798	62,8%	86.150	60,5%	28.935	16,4%	24.998	17,5%
Resta d'Àfrica	21.626	52,8%	12.534	46,4%	10.752	26,2%	8.962	33,2%
AMÈRICA	247.193	82,7%	109.685	80,7%	21.847	7,3%	10.167	7,5%
Amèrica Central i del Sud	242.615	82,7%	107.255	80,6%	21.463	7,3%	9.912	7,4%
Amèrica del Nord	4.578	86,1%	2.430	84,3%	384	7,2%	255	8,8%
ÀSIA	61.510	88,3%	43.990	85,5%	3.850	5,5%	3.406	6,6%
OCEANIA	380	85,8%	218	85,5%	34	7,7%	26	10,2%
ALTRES	238	74,1%	117	79,1%	44	13,7%	15	10,1%
Continent	Lleida				Tarragona			
	Padró 2004	%*	Ministeri 2004	%**	Padró 2004	%*	Ministeri 2004	%**
POBLACIÓ TOTAL	389.630		389.630		702.789		702.789	
POBLACIÓ ESTRANGERA	43.391	5,7%	32.858	7,1%	79.501	10,4%	49.504	10,7%
EUROPA	13.664	7,6%	9.609	9,2%	29.865	16,7%	15.682	15,0%
Unió Europea	2.399	2,5%	1.302	2,0%	11.917	12,3%	7.670	11,8%
Resta d'Europa	11.265	13,7%	8.307	21,0%	17.948	21,9%	8.012	20,2%
ÀFRICA	19.435	8,9%	16.126	9,5%	25.838	11,9%	20.727	12,2%
Magrib	12.793	7,3%	11.942	8,4%	23.892	13,5%	19.407	13,6%
Resta d'Àfrica	6.642	16,2%	4.184	15,5%	1.946	4,8%	1.320	4,9%
AMÈRICA	9.258	3,1%	5.585	4,1%	20.498	6,9%	10.546	7,8%
Amèrica Central i del Sud	9.181	3,1%	5.550	4,2%	20.222	6,9%	10.384	7,8%
Amèrica del Nord	77	1,4%	35	1,2%	276	5,2%	162	5,6%
ÀSIA	1.014	1,5%	1.530	3,0%	3.252	4,7%	2.530	4,9%
OCEANIA	5	1,1%	1	0,4%	24	5,4%	10	3,9%
ALTRES	15	4,7%	7	4,7%	24	7,5%	9	6,1%

Nota: Dades a 31 de desembre de 2004.

* percentatge que suposa sobre el total d'estrangers empadronats a Catalunya.

** percentatge que suposa sobre el total d'estrangers regulars a Catalunya.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI).

Taula 7.

Població estrangera en relació a la població total. Catalunya i províncies, 2004

Província	Població total	Població estrangera 2004			
		Ministeri		Padró	
		Absoluts	% Pob. total	Absoluts	% Pob. total
Catalunya	6.813.319	462.046	6,8%	765.825	11,2%
Barcelona	5.211.711	314.753	6,0%	546.344	10,5%
Girona	664.985	64.931	9,8%	96.589	14,5%
Lleida	389.630	32.858	8,4%	43.391	11,1%
Tarragona	702.789	49.504	7,0%	79.501	11,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI), a 31/12/2004.

La taula 7 ens permet comparar entre províncies el percentatge de persones estrangeres respecte a la població total. Les taules 8, 9, 10 i 11 ens mostren la distribució de la població estrangera empadronada i regular segons els grups continentals i les nacionalitats principals per a cadascuna de les províncies, cosa que ens permetrà fer una anàlisi més detinguda dels perfils migratoris predominants. Així mateix, la quarta columna de cada taula ens mostra la diferència entre ambdues fonts en termes absoluts, així com la distribució percentual de la població empadronada no regular segons l'origen i la "taxa potencial d'irregularitat" de cada col·lectiu (percentatge d'empadronats en situació no regular).

PROVÍNCIA DE BARCELONA

La població estrangera resident a Barcelona representa el 10,5% de la població total segons les dades del Padró i el 6,0% si només comptabilitzem la població en situació regular. Es tracta de la província catalana amb una menor proporció de població estrangera respecte a la total (vegeu la taula 7). La diferència de 231.591 efectius entre ambdues fonts (Padró i OPI) fa suposar una taxa potencial d'irregularitat del 42,4%, la més alta de les quatre províncies. Respecte a l'any anterior (vegeu *La immigració a*

Taula 8.
Població estrangera empadronada i població estrangera regular per continents.
Barcelona, 2004

Continent	Barcelona						
	Padró (empadronats)		Ministeri (regulars)		Diferència Ministeri - Padró		
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	TPI*
POBLACIÓ TOTAL	5.211.711	-----	5.211.711	-----	-----	-----	-----
POBLACIÓ ESTRANGERA	546.344	100,0%	314.753	100,0%	231.591	100,0%	42,4%
EUROPA	104.599	19,1%	62.059	19,7%	42.540	18,4%	40,7%
Unió Europea	63.745	11,7%	44.815	14,2%	18.930	8,2%	29,7%
Resta d'Europa	40.854	7,5%	17.244	5,5%	23.610	10,2%	57,8%
ÀFRICA	132.424	24,2%	98.684	31,4%	33.740	14,6%	25,5%
Magrib	110.798	20,3%	86.150	27,4%	24.648	10,6%	22,2%
Resta d'Àfrica	21.626	4,0%	12.534	4,0%	9.092	3,9%	42,0%
AMÈRICA	247.193	45,2%	109.685	34,8%	137.508	59,4%	55,6%
Amèrica Central del Sud	242.615	44,4%	107.255	34,1%	135.360	58,4%	55,8%
Amèrica del Nord	4.578	0,8%	2.430	0,8%	2.148	0,9%	46,9%
ÀSIA	61.510	11,3%	43.990	14,0%	17.520	7,6%	28,5%
OCEANIA	380	0,1%	218	0,1%	162	0,1%	42,6%
ALTRES	238	0,0%	117	0,0%	121	0,1%	50,8%

* Taxa potencial d'irregularitat = [(núm. empadronats - núm. regulars) / núm. empadronats] x 100.
 Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI), a 31/12/2004.

Catalunya avui. Anuari 2003, pàg. 153), han crescut més els regulars que els empadronats, ja que hi ha 44.894 empadronats més i 46.660 regulars més. La taxa mitjana de creixement anual del nombre d'empadronats durant el període 1996-2003 ha estat del 74,0% (gairebé 6 punts per sobre de la de Catalunya, 68,3%).

Segons les dades del Padró, el grup més nombrós és el d'estrangers procedents d'Amèrica Central i del Sud (44,4%), seguits pels magribins (20,3%), els europeus comunitaris (11,7%) i els asiàtics (11,3%). Per origen, es detecta una major divergència entre les

dades del Padró i de l'OPI entre els oriünds dels països de l'Amèrica Central i del Sud i de l'Europa de l'Est, amb un decalatge de 135.360 efectius per als primers i de 23.610 per als segons. El 57,8% del total d'empadronats originaris de la "resta d'Europa" i el 55,8% dels empadronats procedents de l'Amèrica Central i del Sud no consten com a regulars. Val a dir que, per ambdós col·lectius, aquesta taxa potencial d'irregularitat és la més alta que es dona respecte a la resta de províncies. Finalment, pel que fa a la composició del conjunt de la població empadronada no regular segons l'origen, de la taula es desprèn que gairebé el 60% és originària de l'Amèrica Central i del Sud, el 10,6% del Magrib i el 10,2% de la resta d'Europa.

PROVÍNCIA DE GIRONA

La població estrangera resident a Girona representa el 14,5% de la població total segons les dades del Padró i el 9,8% si només comptabilitzem la població en situació regular. Es tracta de la província catalana amb una major proporció de població estrangera respecte a la total (vegeu la taula 7). La diferència de 31.658 efectius entre ambdues fonts suposa una taxa potencial d'irregularitat del 32,8%. Respecte a l'any anterior (vegeu *La immigració a Catalunya avui. Anuari 2003*, pàg. 154), han crescut més els regulars que els empadronats, ja que hi ha 9.705 empadronats més i 12.174 regulars més. La taxa mitjana de creixement anual del nombre d'empadronats durant el període 1996-2003 ha estat del 43,5%, considerablement per sota de la de Catalunya (68,3%).

Segons les dades del Padró, el grup més nombrós és el d'estrangers procedents de l'Àfrica (41,1%), seguits pels originaris de l'Amèrica Central i del Sud (22,2%) i dels europeus comunitaris (19,8%). Per origen, de la mateixa manera que per al cas de Barcelona, es detecta una major divergència entre les dades del Padró i del Ministeri entre els oriünds dels països de l'Amèrica Central i del Sud i de l'Europa de l'Est. Amb un decalatge d'11.551 efectius per als primers i de 5.944 per als segons, podem afirmar que el 53,8% i el 49,5% dels empadronats, respectivament, no consten com a regulars (taxa potencial d'irregularitat). Finalment, si ens centrem en la composició de la població empadronada no regular, la taula ens mostra que el 36,5% procedeix de l'Amèrica Central i del Sud, gairebé el 20% de la resta d'Europa i el 12,4% del Magrib.

Taula 9.

Població estrangera empadronada i població estrangera regular per continents.
Girona, 2004

Continent	Girona						
	Padró (empadronats)		Ministeri (regulars)		Diferència Ministeri - Padró		
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	TPI*
POBLACIÓ TOTAL	664.985	-----	664.985	-----	-----	-----	-----
POBLACIÓ ESTRANGERA	96.589	100,0%	64.931	100,0%	31.658	100,0%	32,8%
EUROPA	31.127	32,2%	17.357	26,7%	13.770	43,5%	44,2%
Unió Europea	19.119	19,8%	11.293	17,4%	7.826	24,7%	40,9%
Resta d'Europa	12.008	12,4%	6.064	9,3%	5.944	18,8%	49,5%
ÀFRICA	39.687	41,1%	33.960	52,3%	5.727	18,1%	14,4%
Magrib	28.935	30,0%	24.998	38,5%	3.937	12,4%	13,6%
Resta d'Àfrica	10.752	11,1%	8.962	13,8%	1.790	5,7%	16,6%
AMÈRICA	21.847	22,6%	10.167	15,7%	11.680	36,9%	53,5%
Amèrica Central i del Sud	21.463	22,2%	9.912	15,3%	11.551	36,5%	53,8%
Amèrica del Nord	384	0,4%	255	0,4%	129	0,4%	33,6%
ÀSIA	3.850	4,0%	3.406	5,2%	444	1,4%	11,5%
OCEANIA	34	0,0%	26	0,0%	8	0,0%	23,5%
ALTRES	44	0,0%	15	0,0%	29	0,1%	65,9%

* Taxa potencial d'irregularitat = [(núm. empadronats - núm. regulars) / núm. empadronats] x 100.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI), a 31/12/2004.

PROVÍNCIA DE LLEIDA

La població estrangera resident a Lleida representa l'11,1% de la població total segons les dades del Padró i el 8,4% si només comptabilitzem la població en situació regular (vegeu la taula 7). La diferència de 10.533 efectius entre ambdues fonts suposa una taxa potencial d'irregularitat de 24,3%, la més baixa de les quatre províncies. Respecte a l'any anterior (vegeu *La immigració a Catalunya avui. Anuari 2003*, pàg. 156), i a diferència del que ha passat a Barcelona i Girona, han crescut més els empadronats que els regulars, ja que hi ha 10.117 empadronats més i 8.930 regulars més. La taxa mitjana de creixement anual del nombre d'empadronats durant el període 1996-2003 ha estat del 75,9%, la més alta de les quatre províncies i per sobre de la del conjunt de Catalunya (68,3%).

Taula 10.

Població estrangera empadronada i població estrangera regular per continents.
Lleida, 2004

Continent	Lleida						
	Padró (empadronats)		Ministeri (regulars)		Diferència Ministeri - Padró		
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%**	TPI*
POBLACIÓ TOTAL	389.630	-----	389.630	-----	-----	-----	-----
POBLACIÓ ESTRANGERA	43.391	100,0%	32.858	100,0%	10.533	100,0%	24,3%
EUROPA	13.664	31,5%	9.609	29,2%	4.055	36,7%	29,7%
Unió Europea	2.399	5,5%	1.302	4,0%	1.097	9,9%	45,7%
Resta d'Europa	11.265	26,0%	8.307	25,3%	2.958	26,8%	26,3%
ÀFRICA	19.435	44,8%	16.126	49,1%	3.309	29,9%	17,0%
Magrib	12.793	29,5%	11.942	36,3%	851	7,7%	6,7%
Resta d'Àfrica	6.642	15,3%	4.184	12,7%	2.458	22,2%	37,0%
AMÈRICA	9.258	21,3%	5.585	17,0%	3.673	33,2%	39,7%
Amèrica Central i del Sud	9.181	21,2%	5.550	16,9%	3.631	32,9%	39,5%
Amèrica del Nord	77	0,2%	35	0,1%	42	0,4%	54,5%
ÀSIA	1.014	2,3%	1.530	4,7%	-516	-----	-----
OCEANIA	5	0,0%	1	0,0%	4	0,4%	80,0%
ALTRES	15	0,0%	7	0,0%	8	0,1%	53,3%

* Taxa potencial d'irregularitat = [(núm. empadronats - núm. regulars) / núm. empadronats] x 100.

** La distribució percentual s'ha calculat sense tenir en compte els 516 efectius asiàtics que són regulars i no estan empadronats.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI), a 31/12/2004.

Segons les dades del Padró, el grup més nombrós és el d'estrangers procedents de l'Àfrica (44,8%), seguits, en segon lloc, pels europeus no comunitaris (26%) i pels originaris dels països de l'Amèrica Central i del Sud (21,2%). La divergència entre les dades del Padró i de l'OPI és força similar en tots els col·lectius, si bé destaca, tot i que en menor mesura que per a la resta de províncies, la dels originaris dels països de l'Amèrica Central i del Sud (3.631 efectius, que suposen una taxa potencial d'irregularitat de 39,5%) i la dels procedents de l'Europa de l'Est (2.958 efectius, que suposen

7. Cal assenyalar que per al cas de la província de Lleida es detecten subregistres en els empadronaments en el cas del col·lectiu asiàtic, ja que figuren més regulars que empadronats amb aquest origen.

una taxa potencial d'irregularitat de només el 26,3%).⁷ Així mateix, la composició de la població empadronada no regular té un perfil lleugerament diferent al de la resta de províncies: Amèrica Central i del Sud (34,5% del total), els països de l'Europa de l'Est (28,1%) i la resta d'Àfrica (23,3%) són els principals orígens. El Magrib només aporta el 8,1% del total de potencials irregulars.

PROVÍNCIA DE TARRAGONA

La població estrangera resident a Tarragona representa l'11,3% de la població total segons les dades del Padró i només el 7% si només comptabilitzem la població en situació regular (vegeu la taula 7). La diferència de 29.997 efectius entre ambdues fonts suposa una taxa potencial d'irregularitat del 37,7%. Respecte a l'any anterior

Taula 11.
Població estrangera empadronada i població estrangera regular per continents.
Tarragona, 2004

Continent	Tarragona						
	Padró (empadronats)		Ministeri (regulars)		Diferència Ministeri - Padró		
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	TPI*
POBLACIÓ TOTAL	702.789	-----	702.789	-----	-----	-----	-----
POBLACIÓ ESTRANGERA	79.501	100,0%	49.504	100,0%	29.997	100,0%	37,7%
EUROPA	29.865	37,6%	15.682	31,7%	14.183	47,3%	47,5%
Unió Europea	11.917	15,0%	7.670	15,5%	4.247	14,2%	35,6%
Resta d'Europa	17.948	22,6%	8.012	16,2%	9.936	33,1%	55,4%
ÀFRICA	25.838	32,5%	20.727	41,9%	5.111	17,0%	19,8%
Magrib	23.892	30,1%	19.407	39,2%	4.485	15,0%	18,8%
Resta d'Àfrica	1.946	2,4%	1.320	2,7%	626	2,1%	32,2%
AMÈRICA	20.498	25,8%	10.546	21,3%	9.952	33,2%	48,6%
Amèrica Central i del Sud	20.222	25,4%	10.384	21,0%	9.838	32,8%	48,6%
Amèrica del Nord	276	0,3%	162	0,3%	114	0,4%	41,3%
ÀSIA	3.252	4,1%	2.530	5,1%	722	2,4%	22,2%
OCEANIA	24	0,0%	10	0,0%	14	0,0%	58,3%
ALTRES	24	0,0%	9	0,0%	15	0,1%	62,5%

* Taxa potencial d'irregularitat = [(núm. empadronats - núm. regulars) / núm. empadronats] x 100.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal (Secretaria per a la Immigració) i autoritzacions de residència (OPI), a 31/12/2004.

(vegeu *La immigració a Catalunya avui. Anuari 2003*, pàg. 157), i a diferència del que ha passat a Barcelona i Girona, han crescut més els empadronats que els regulars, ja que hi ha 11.760 empadronats més i 10.344 regulars més. La taxa mitjana de creixement anual del nombre d'empadronats durant el període 1996-2003 ha estat del 71,7% (per sobre de la de Catalunya, 68,3%).

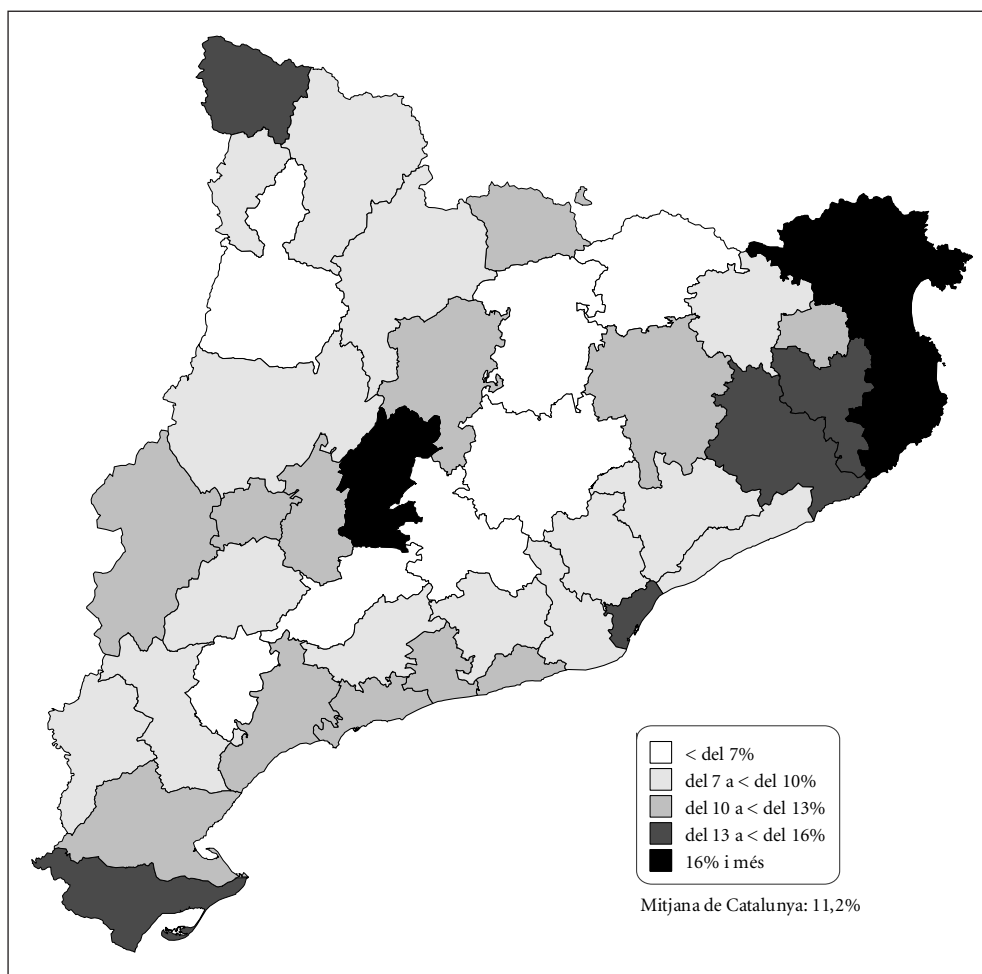
Segons les dades del Padró, el grup més nombrós és el d'estrangers procedents de l'Àfrica (32,5%), seguits pels originaris dels països de l'Amèrica Central i del Sud (25,4%) i pels europeus de la "resta d'Europa" (22,6%). Per origen, de la mateixa manera que per al cas de Barcelona i Girona, es detecta una major divergència entre les dades del Padró i de l'OPI entre els originaris dels països de l'Europa de l'Est i de l'Amèrica Central i del Sud, per aquest ordre. Amb un decalatge de pels volts dels 9.900 efectius, podem afirmar que el 48,6% i el 55,4% dels empadronats, respectivament, no consten com a regulars (taxa potencial d'irregularitat). Finalment, si ens centrem en la composició de la població empadronada no regular, la taula ens mostra com, a diferència del que ha esdevingut a la resta de províncies, el principal col·lectiu no el trobem entre els procedents de l'Amèrica Central i del Sud (que amb un 32,8% del total, ocupen la segona posició), sinó entre els procedents de l'Europa de l'Est (33,1%). En tercera posició i a gairebé 18 punts de diferència, apareix el Magrib (15% del total d'estrangers potencialment irregulars).

La distribució de la població estrangera empadronada per comarques

En el mapa 1 podem veure gràficament el percentatge de població de nacionalitat estrangera empadronada a les diferents comarques de Catalunya. Del mapa es desprèn la distribució no homogènia de la població estrangera pel territori. Les comarques amb una població estrangera que suposa un 13% o més del total de la població (el percentatge per al conjunt de Catalunya és de l'11,2%) són: les comarques gironines de l'Alt i el Baix Empordà (on si bé el principal col·lectiu és el marroquí per ambdues, tant en termes absoluts com percentuals, els europeus comunitaris ocupen percentatges destacats —35,41% i 22,4% a cadascuna, respectivament), el Gironès i la Selva (amb

Mapa 1.

Percentatge de població estrangera a les comarques catalanes. Catalunya i comarques, 2004

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Secretaria per a la Immigració (31/12/2004). Dades no oficials.

el Marroc i Gàmbia com a nacionalitats principals);⁸ la comarca barcelonina del Barcelonès (destaquen, per aquest ordre, l'Equador, el Marroc i el Perú com a principals procedències); la comarca del Montsià a la província de Tarragona (els oriünds dels països de l'Europa de l'Est, sobretot romanesos, sumen gairebé el 43% del total) i, per últim, les comarques lleidatanes de la Segarra (el conjunt de nacionalitats de la “resta d'Europa”, sobretot Ucraïna i Romania, hi constitueixen gairebé el 45% del total) i la Vall d'Aran.

A l'altre extrem, el mapa revela com les comarques amb un percentatge menor de població estrangera (per sota del 7% del total de la població) les trobem en algunes comarques interiors, com ara el Ripollès, el Berguedà, el Bages, l'Anoia, la Conca de Barberà, el Priorat i el Pallars Jussà.

LA COMPOSICIÓ PER SEXE DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA

Pel que fa a la composició per sexes de la població estrangera, les dades de l'OPI que es presenten a la taula 12 indiquen un predomini de la població masculina, amb un 56,5% d'homes i un 43,5% de dones. El percentatge de dones es va incrementant lleugerament cada any respecte als anteriors, la qual cosa ens permet parlar d'una tendència cap a la paritat entre sexes. A aquesta paritat hi contribueixen, sens dubte, els processos de reagrupament familiar i l'elevada oferta de llocs de treball en els serveis vinculats a la reproducció social, fortament feminitzats i cada cop més ocupats per dones estrangeres procedents de països no comunitaris.

Darrere d'aquesta distribució general per sexes trobem una gran diversitat interna segons els grups continentals (vegeu el gràfic 3) i les nacionalitats. La taula 12 mostra com els col·lectius menys feminitzats són els procedents de l'Àfrica, sobretot dels països africans no magribins (a tall d'exemple, del total de residents senegalesos només

8. En el cas de la comarca de la Selva, resulta curiós constatar la presència d'una comunitat d'Hondures, de 1.409 efectius, que ocupa la tercera posició pel que fa a procedències, després del Marroc i Gàmbia.

Taula 12.

Població estrangera per sexe segons regió d'origen i principals nacionalitats.
Catalunya, 2004

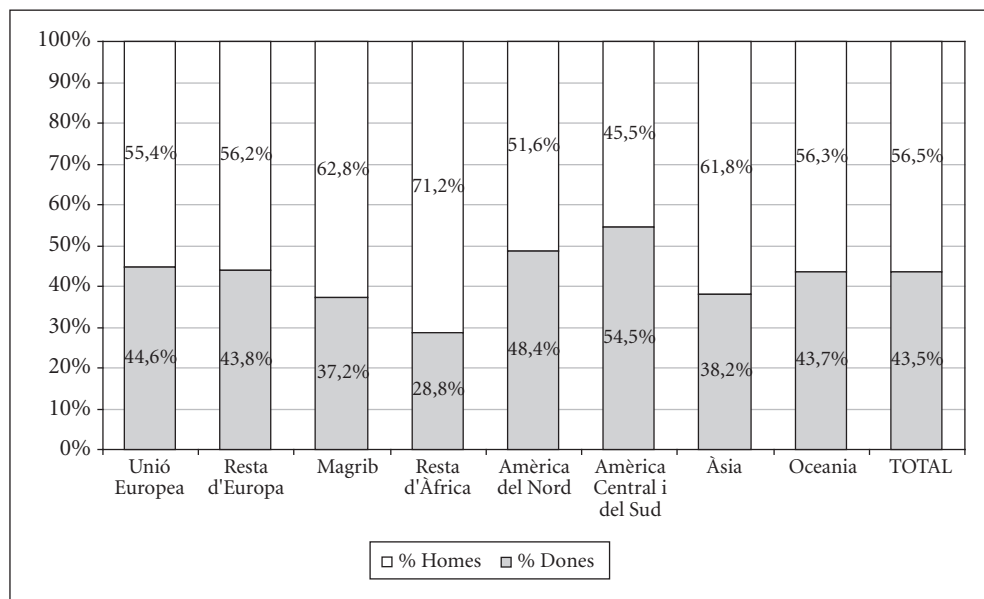
Zona d'origen	Dones	Homes	No consta	TOTAL	% Dones	% Homes
Unió Europea	29.008	36.046	26	65.080	44,6%	55,4%
Itàlia	6845	10861	2	17.708	38,7%	61,3%
França	6164	6473	5	12.642	48,8%	51,2%
Alemanya	5125	5777	8	10.910	47,0%	53,0%
Regne Unit	3941	4695	3	8.639	45,6%	54,4%
Resta d'Europa	17.365	22.254	8	39.627	43,8%	56,2%
Romania	5361	9026	1	14.388	37,3%	62,7%
Ucraïna	2886	3620	0	6.506	44,4%	55,6%
Magrib	53.058	89.412	27	142.497	37,2%	62,8%
Marroc	51558	84394	24	135.976	37,9%	62,1%
Resta d'Àfrica	7.767	19.202	31	27.000	28,8%	71,2%
Gàmbia	3653	7197	22	10.872	33,6%	66,4%
Senegal	1500	5085	5	6.590	22,8%	77,2%
Amèrica del Nord	1.395	1.485	2	2.882	48,4%	51,6%
Amèrica Central i del Sud	72.571	60.511	19	133.101	54,5%	45,5%
Equador	18145	17377	0	35.522	51,1%	48,9%
Perú	12660	10223	3	22.886	55,3%	44,7%
Colòmbia	12062	9449	2	21.513	56,1%	43,9%
Argentina	6519	6763	4	13.286	49,1%	50,9%
República Dominicana	7845	4439	2	12.286	63,9%	36,1%
Àsia	19.657	31.793	6	51.456	38,2%	61,8%
Xina	10625	12333	2	22.960	46,3%	53,7%
Pakistan	1443	9652	1	11.096	13,0%	87,0%
Filipines	3878	3041	3	6.922	56,0%	44,0%
Oceania	111	143	1	255	43,7%	56,3%
No consta/altres	43	72	33	148	37,4%	62,6%
TOTAL	200.975	260.918	153	462.046	43,5%	56,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OPI, a 31/12/2004.

un 22,2% són dones). Els residents del continent asiàtic també són majoritàriament homes (al Pakistan, per exemple, el percentatge de dones —13%— és el més baix de tots els col·lectius que apareixen a la taula), si bé s'ha incrementat la presència relativa de dones respecte a anys anteriors (ha passat del 34% l'any 2002 al 38,2%). Val a dir

Gràfic 3.

Composició per sexes dels diferents grups continentals. Catalunya, 2004

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OPI, a 31/12/2004.

que la comunitat filipina no segueix la tònica del conjunt dels països asiàtics, ja que es tracta d'un col·lectiu fortament feminitzat (56% de dones).

Pel que fa als residents europeus, les dones constitueixen el 44,6%, amb un percentatge inferior per al cas d'Itàlia (38,7%) i lleugerament més equilibrat per al cas de nacionalitats com França, Alemanya o el Regne Unit. Entre els originaris dels països d'Europa de l'Est, el predomini masculí és una mica més marcat que a la Unió Europea (només un 43,8% de dones), sobretot per a països com Romania, en què només el 37,3% dels residents són dones.

Finalment, les comunitats procedents de l'Amèrica Central i del Sud tenen una major presència de dones que d'homes (54,5%), feminització que és especialment acusada

en alguna de les comunitats més nombroses com la República Dominicana (63,9%), Colòmbia (56,1%) o el Perú (55,3%). Tot i així, a mesura que passen els anys, es tendeix cap a l'equilibri entre sexes, conseqüència directa dels processos de reagrupament familiar, entre altres factors. Així ho il·lustren els casos de la República Dominicana, i Perú, per exemple, amb un percentatge de dones superior l'any 2002, segons les dades de l'OPI: 68,9% i 57,9%, respectivament. Així mateix, cal tenir en compte que els països del denominat Con Sud —Xile, l'Argentina i l'Uruguai— segueixen un patró amb un cert predomini masculí (50,9% d'homes per al cas argenti i 56,4% per al cas xilè, per exemple) i que la comunitat equatoriana és una de les més equilibrades (51,1%).

D'altra banda, la taula 13 ens mostra la distribució de les dones estrangeres amb autorització de residència segons les deu principals nacionalitats. En termes absoluts, el Marroc és la nacionalitat més nombrosa. Una de cada quatre dones estrangeres residents a Catalunya té nacionalitat marroquina, si bé no es tracta d'un col·lectiu especialment feminitzat (per cada 100 estrangers marroquins homes, hi ha 61 dones). A continuació i a una

Taula 13.

Principals nacionalitats de les dones estrangeres en situació regular. Catalunya, 2004

Nacionalitat	Absoluts	%	I. Fem. *
Marroc	51.558	25,7%	61
Equador	18.145	9,0%	104
Perú	12.660	6,3%	124
Colòmbia	12.062	6,0%	128
Xina	10.625	5,3%	86
República Dominicana	7.845	3,9%	177
Itàlia	6.845	3,4%	63
Argentina	6.519	3,2%	96
França	6.164	3,1%	95
Romania	5.361	2,7%	59
Resta nacionalitats	63.191	31,4%	71
Total	200.975	100,0%	77

* Índex de feminitat = (núm. dones / núm. homes) x 100.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OPI, a 31/12/2004.

certa distància, els col·lectius de dones més nombrosos els trobem entre les nacionalitats llatinoamericanes (l'Equador, el Perú i Colòmbia, per aquest ordre), totes elles amb un índex de feminització elevat. Finalment, és interessant remarcar la visibilitat estadística de la dona xinesa (cinquena posició pel que fa a nombre d'efectius), que contrasta amb la seva invisibilitat social; així com la presència de dues procedències comunitàries (Itàlia i França) entre les deu principals nacionalitats de dones estrangeres.

LA COMPOSICIÓ PER EDATS DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA

Per al conjunt de Catalunya, tal com es desprèn de la taula 14 i del gràfic 4, la població estrangera entre 19 i 44 anys constitueix el 67,9% del total, segons dades de l'OPI. Els menors de 18 anys, franja d'edat que cada any guanya pes sobre la població d'adults, constitueixen el 17,2%. Val a dir que el percentatge de població infantil depèn, entre altres factors, del temps de permanència del col·lectiu en el territori. Finalment, la població major de 45 anys és el 14,8% del total i és previsible que sigui la franja que experimentarà més creixement absolut i relatiu en els propers anys, a mesura que la població adulta jove vagi envellint.

Per grups continentals de procedència, els europeus comunitaris són els més envellits, amb un 10,6% de persones amb 65 anys o més, que responen majorment al perfil de persones inactives que han escollit Catalunya per passar els seus anys de pensionistes (per al cas d'Alemanya, per exemple, aquest percentatge assoleix el 14,7%). En l'altre extrem, el col·lectiu de magribins i el d'originaris de països de la resta d'Àfrica són els qui tenen una piràmide d'edats més jove, amb gairebé un 30% i un 26%, respectivament, de població menor de 18 anys i amb només un 1,3% i un 0,3%, respectivament, de persones amb 65 anys o més. Dins del continent africà, els dos països amb una major proporció de població infantil són Gàmbia (41,2% del total) i el Marroc (30,6%).

Tant l'Amèrica Central i del Sud, l'Àsia, com els països de l'Europa no comunitària presenten una distribució per edats més repartida entre tots els grups, tot i que concentren el principal gruix de la població en les franges de joves adults (pels volts del 68%). Tot i així, sí que és possible detectar diferències clares segons la nacionalitat.

Taula 14.

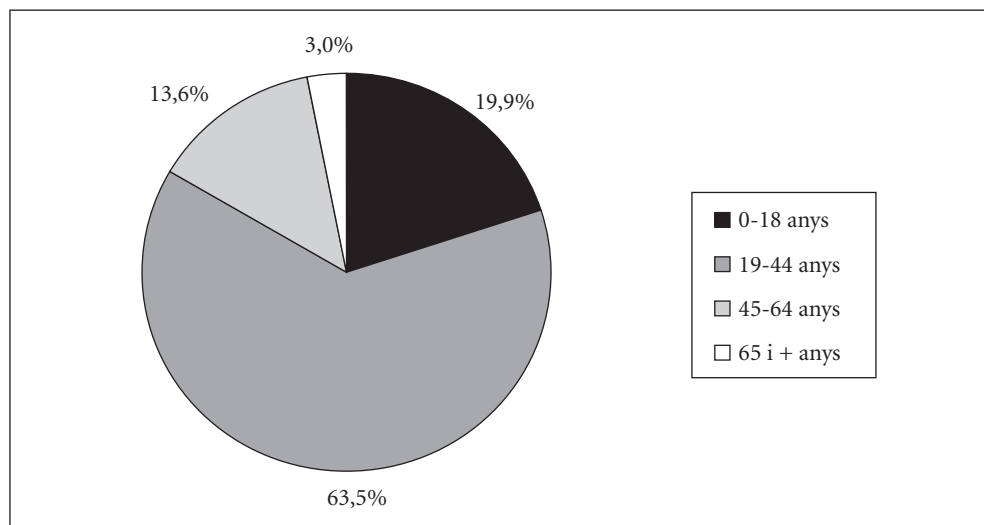
Distribució per edats de la població estrangera segons regió d'origen i principals nacionalitats. Catalunya, 2004

Zona d'origen	0-18 anys	19-44 anys	45-64 anys	65 i + anys	No cons- ta	0-18 anys	19-44 anys	45-64 anys	65 i + anys	TO- TAL
Població estrangera	91.922	293.486	62.937	13.667	34	19,9%	63,5%	13,6%	3,0%	100%
Unió Europea	5.199	37.606	15.395	6.880	0	8,0%	57,8%	23,7%	10,6%	100%
Itàlia	1.857	11.386	3.398	1.067	0	10,5%	64,3%	19,2%	6,0%	100%
França	979	7.217	2.876	1.570	0	7,7%	57,1%	22,7%	12,4%	100%
Alemanya	725	5.568	3.012	1.605	0	6,6%	51,0%	27,6%	14,7%	100%
Regne Unit	540	4.518	2.538	1.043	0	6,3%	52,3%	29,4%	12,1%	100%
Resta d'Europa	5.691	26.907	5.884	1.145	0	14,4%	67,9%	14,8%	2,9%	100%
Romania	2.032	10.778	1.544	34	0	14,1%	74,9%	10,7%	0,2%	100%
Ucraïna	1.019	4.530	922	35	0	15,7%	69,6%	14,2%	0,5%	100%
Magrib	42.657	84.057	13.926	1.856	1	29,9%	59,0%	9,8%	1,3%	100%
Marroc	41.587	79.216	13.379	1.793	1	30,6%	58,3%	9,8%	1,3%	100%
Resta d'Àfrica	7.010	17.332	2.586	72	0	26,0%	64,2%	9,6%	0,3%	100%
Gàmbia	4.482	5.132	1.252	6	0	41,2%	47,2%	11,5%	0,1%	100%
Senegal	1.249	4.677	653	11	0	19,0%	71,0%	9,9%	0,2%	100%
Amèrica del Nord	288	1.611	733	250	0	10,0%	55,9%	25,4%	8,7%	100%
Amèrica Central i del Sud	21.124	90.939	18.305	2.733	0	15,9%	68,3%	13,8%	2,1%	100%
Equador	7.116	24.519	3.700	187	0	20,0%	69,0%	10,4%	0,5%	100%
Perú	3.115	15.128	3.916	727	0	13,6%	66,1%	17,1%	3,2%	100%
Colòmbia	3.997	14.488	2.670	358	0	18,6%	67,3%	12,4%	1,7%	100%
Argentina	1.434	8.903	2.418	531	0	10,8%	67,0%	18,2%	4,0%	100%
República Dominicana	2.657	7.885	1.556	188	0	21,6%	64,2%	12,7%	1,5%	100%
Àsia	9.888	34.827	6.028	713	0	19,2%	67,7%	11,7%	1,4%	100%
Xina	5.224	15.340	2.086	310	0	22,8%	66,8%	9,1%	1,4%	100%
Pakistan	1.591	8.248	1.212	45	0	14,3%	74,3%	10,9%	0,4%	100%
Filipines	973	4.595	1.234	120	0	14,1%	66,4%	17,8%	1,7%	100%
Oceania	18	159	65	13	0	7,1%	62,4%	25,5%	5,1%	100%
No consta/altres	47	48	15	5	33	40,9%	41,7%	13,0%	4,3%	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OPI, a 31/12/2004.

Gràfic 4.

Distribució per edats de la població estrangera. Catalunya, 2004

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OPI, a 31/12/2004.

Mentre trobem comunitats amb una presència de població infantil (entre 0 i 18 anys) per sobre del 15%, com per exemple la República Dominicana (21,6%), l'Equador (20,0%), Colòmbia (18,6%) o la Xina (22,8%), altres nacionalitats presenten una estructura per edats més envellida, amb percentatges de població de més de 44 anys al voltant del 20%, com ara el Perú (20,3), l'Argentina (22,2%) o Filipines (19,5%).

MATRIMONIS I NAIXEMENTS

Tal com podem veure a la taula 15, al llarg del 2003⁹ es van celebrar a Catalunya 30.853 matrimonis. En el 16,8% d'aquests matrimonis com a mínim un dels membres de la

9. A diferència de la resta de dades que apareixen en aquest capítol, les dades sobre matrimonis i naixements fan referència a l'any 2003, les darreres dades disponibles proporcionades per l'IDESCAT.

Taula 15.

Evolució del nombre de matrimonis segons la nacionalitat dels cònjuges.
Catalunya, 1999-2003

	1999	2000	2001	2002	2003
Total matrimonis - evolució	30.748	31.665	30.442	31.052	30.853
Almenys 1 membre estranger	1.931	1.933	2.378	3.440	5.170
% total matrimonis	6,3%	6,1%	7,8%	11,1%	16,8%
% creixement anual (mitjana)	---	0,1%	23,0%	44,7%	50,3%
Dona espanyola / home estranger	839	769	798	1.041	1.392
% total matrimonis	2,7%	2,4%	2,6%	3,4%	4,5%
% creixement anual (mitjana)	---	-8,3%	3,8%	30,5%	33,7%
Dona estrangera / home espanyol	904	941	1.211	1.645	2.382
% total matrimonis	2,9%	3,0%	4,0%	5,3%	7,7%
% creixement anual (mitjana)	---	4,1%	28,7%	35,8%	44,8%
Tots dos estrangers	188	223	369	754	1.396
% total matrimonis	0,6%	0,7%	1,2%	2,4%	4,5%
% creixement anual (mitjana)	---	18,6%	65,5%	104,3%	85,1%
Tots dos espanyols	28.817	29.732	28.064	27.612	25.683
% total matrimonis	93,7%	93,9%	92,2%	88,9%	83,2%
% creixement anual (mitjana)	---	3,2%	-5,6%	-1,6%	-7,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

parella era de nacionalitat no espanyola (5.170 casos). Aquest percentatge s'ha duplicat respecte a l'any 2001 (7,8%). La majoria d'aquests matrimonis es van celebrar entre una persona de nacionalitat espanyola i una persona estrangera (matrimonis mixtos), i representen el 12,2% del total de matrimonis. Val la pena destacar l'increment espectacular que han experimentat els matrimonis protagonitzats per dos estrangers, que han passat de 754 a 1.396 i que constitueixen el 4,5% del total.

Les taules 16 i 17 mostren diferències entre els homes i les dones estrangeres a l'hora d'escollir la nacionalitat del cònjuge, així com també entre els homes i les dones de nacionalitat espanyola que s'han casat amb un estranger o estrangera. Així doncs, els homes de nacionalitat espanyola (taula 16) prefereixen les dones procedents de l'Amèrica Llatina (Colòmbia, l'Argentina i l'Equador, per aquest ordre), i d'entre les europees prefereixen les romaneses (73 matrimonis). Les dones de nacionalitat espa-

Taula 16.

Matrimonis de dones estrangeres segons la nacionalitat del cònjuge. Catalunya, 2003

Matrimonis segons nacionalitat de la dona	Home mateixa nacionalitat		Home estranger, diferent nacionalitat		Home espanyol		TOTAL
Colòmbia	319	40,0%	38	4,8%	440	55,2%	797
Equador	234	52,1%	25	5,6%	190	42,3%	449
Argentina	120	30,1%	45	11,3%	234	58,6%	399
Brasil	12	6,8%	16	9,0%	149	84,2%	177
Romania	69	45,7%	9	6,0%	73	48,3%	151
Marroc	26	18,8%	20	14,5%	92	66,7%	138
Perú	39	33,9%	6	5,2%	70	60,9%	115
Rep. Dominicana	8	9,5%	3	3,6%	73	86,9%	84
Mèxic	3	3,9%	7	9,2%	66	86,8%	76
Uruguai	25	34,2%	3	4,1%	45	61,6%	73
Alemanya	8	13,8%	16	27,6%	34	58,6%	58
Xile	11	19,0%	5	8,6%	42	72,4%	58
França	7	13,0%	17	31,5%	30	55,6%	54
Bolívia	14	35,0%	2	5,0%	24	60,0%	40
Itàlia	5	12,5%	20	50,0%	15	37,5%	40
Regne Unit	2	6,1%	12	36,4%	19	57,6%	33
Xina	5	21,7%	1	4,3%	17	73,9%	23
Senegal	0	0,0%	0	0,0%	2	100,0%	2
Gàmbia	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

nyola (taula 17), en canvi, es casen principalment amb argentins i marroquins (173 en cada cas). D'entre les nacionalitats europees, prefereixen els comunitaris, sobretot els italians i els francesos, per davant dels no comunitaris.

Pel que fa als matrimonis protagonitzats per homes o dones de nacionalitat estrangera, tant per a les dones com per als homes, els col·lectius on hi ha més persones que s'han casat són d'origen llatinoamericà (sobretot Colòmbia, l'Equador i l'Argentina), si bé en cada cas ha afectat un major nombre de dones que d'homes. Per contra, entre els originaris del Marroc, hi ha hagut més matrimonis on ha participat un home que no pas una dona (138 dones i 215 homes de nacionalitat marroquina).

Taula 17.
Matrimonis d’homes estrangers segons la nacionalitat de la cònjuge. Catalunya, 2003

Matrimonis segons nacionalitat de l’home	Dona mateixa nacionalitat		Dona estrangera, diferent nacionalitat		Dona espanyola		TOTAL
Colòmbia	319	69,5%	29	6,3%	111	24,2%	459
Argentina	120	36,7%	34	10,4%	173	52,9%	327
Equador	234	81,8%	12	4,2%	40	14,0%	286
Marroc	26	12,1%	16	7,4%	173	80,5%	215
Itàlia	5	4,0%	48	38,4%	72	57,6%	125
Romania	69	59,0%	4	3,4%	44	37,6%	117
França	7	7,1%	31	31,3%	61	61,6%	99
Perú	39	50,6%	9	11,7%	29	37,7%	77
Regne Unit	2	2,9%	20	29,0%	47	68,1%	69
Alemanya	8	11,9%	19	28,4%	40	59,7%	67
Uruguai	25	41,0%	7	11,5%	29	47,5%	61
Brasil	12	26,1%	4	8,7%	30	65,2%	46
Xile	11	26,8%	5	12,2%	25	61,0%	41
Mèxic	3	12,0%	2	8,0%	20	80,0%	25
Bolívia	14	63,6%	1	4,5%	7	31,8%	22
Rep. Dominicana	8	36,4%	1	4,5%	13	59,1%	22
Senegal	0	0,0%	1	5,9%	16	94,1%	17
Xina	5	55,6%	0	0,0%	4	44,4%	9
Gàmbia	0	0,0%	1	20,0%	4	80,0%	5

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l’IDESCAT.

Per al cas de les dones estrangeres, la majoria dels matrimonis s’ha produït amb homes de nacionalitat espanyola, sobretot entre les dones senegaleses, un 100% dels casos.¹⁰ També és destacada la proporció d’aquests matrimonis amb espanyols entre les dominicanes, les mexicanes, les brasileres, les xineses i les marroquines. Les dones estrangeres que es casen en major mesura amb homes estrangers de la mateixa nacionalitat són les dones equatorianes (52,1%) i romaneses (45,7%). Les dones italianes i britàniques són les que en major proporció es casen amb homes estrangers de diferent nacionalitat.

10. Les dades no ens permeten distingir entre els homes de nacionalitat espanyola nascuts a Espanya i els procedents del mateix país que la dona estrangera, però amb nacionalitat espanyola

Pel que fa als homes estrangers, la taula 17 fa palès com el percentatge de matrimonis amb dones de nacionalitat espanyola és molt inferior que a la inversa (dones estrangeres que es casen amb homes espanyols) per a tots els col·lectius, tot i que segueix essent molt elevat en el cas del Senegal (94,1%), Gàmbia (80%), el Marroc (80,5%) i Mèxic (80%). Contràriament al que s'ha detectat per al cas de les dones llatinoamericanes, els matrimonis entre homes llatinoamericans i dones de nacionalitat espanyola no són tan freqüents (excepte en el cas de l'Argentina) i és més habitual que es casin amb dones de la seva mateixa nacionalitat. Entre els col·lectius d'homes amb un major percentatge de cònjuges estrangeres de nacionalitat diferent a la del marit, hi trobem les procedències comunitàries, com ara Itàlia (gairebé el 40%), el Regne Unit (29%) i Alemanya (28,4%). Finalment, cal comentar que un

Taula 18.

Evolució del nombre de naixements, segons la nacionalitat dels pares. Catalunya, 1996-2003

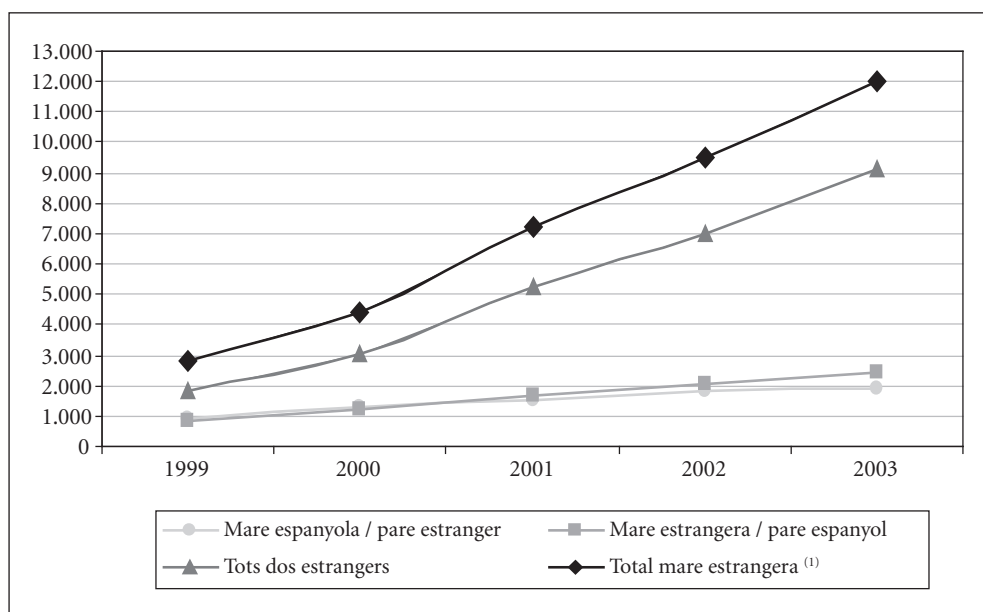
	1996	1999	2001	2002	2003
Total naixements - Evolució	54.602	59.359	64.722	68.315	72.980
Almenys 1 progenitor estranger ⁽¹⁾	3.776	5.707	8.694	11.296	13.870
% total naixements	6,9%	9,6%	13,4%	16,5%	19,0%
% creixement anual (mitjana)	---	17,0%	26,2%	29,9%	22,8%
Mare espanyola / pare estranger	939	1.280	1.504	1.809	1.880
% total naixements	1,7%	2,2%	2,3%	2,6%	2,6%
% creixement anual (mitjana)	---	12,1%	8,8%	20,3%	3,9%
Mare estrangera / pare espanyol	871	1.197	1.662	2.056	2.433
% total naixements	1,6%	2,0%	2,6%	3,0%	3,3%
% creixement anual (mitjana)	---	12,5%	19,4%	23,7%	18,3%
Tots dos estrangers	1.826	3.078	5.261	6.998	9.101
% total naixements	3,3%	5,2%	8,1%	10,2%	12,5%
% creixement anual (mitjana)	---	22,9%	35,5%	33,0%	30,1%
Naixements de mare estrangera ⁽¹⁾	2.837	4.427	7.190	9.487	11.990
% total naixements	5,2%	7,5%	11,1%	13,9%	16,4%
% creixement anual (mitjana)	---	18,7%	31,2%	31,9%	26,4%

⁽¹⁾ Inclou els naixements de mare estrangera amb pare desconegut.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Gràfic 5.

Evolució del nombre de naixements segons la nacionalitat dels pares. Catalunya, 1999-2003

(1) Inclou els naixements de mare estrangera amb pare desconegut.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

20% dels matrimonis d'homes senegalesos s'han efectuat amb una dona estrangera de nacionalitat diferent.

L'increment de la immigració i el seu assentament progressiu fa que augmenti considerablement el nombre de nadons nascuts a Catalunya de pares i/o mares estrangers any rere any. La taula 18 i el gràfic 5 mostren com han evolucionat els naixements segons la nacionalitat dels progenitors. L'any 2003¹¹ el 19% dels nadons (13.870 nadons) que

11. Vegeu la nota núm. 8.

Taula 19.

Nombre de naixements segons la nacionalitat dels pares. Catalunya i províncies, 2003

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya
Total naixements - 2003	55.146	7.002	3.770	7.062	72.980
Almenys 1 progenitor estranger ⁽¹⁾	9.945	1.858	762	1.305	13.870
% total naixements província	18,0%	26,5%	20,2%	18,5%	19,0%
% total naixements Catalunya	71,7%	13,4%	5,5%	9,4%	100%
Mare espanyola / pare estranger	1.455	206	70	149	1.880
% total naixements	2,6%	2,9%	1,9%	2,1%	2,6%
% total naixements Catalunya	77,4%	11,0%	3,7%	7,9%	100%
Mare estrangera / pare espanyol	1.813	258	113	249	2.433
% total naixements	3,3%	3,7%	3,0%	3,5%	3,3%
% total naixements Catalunya	74,5%	10,6%	4,6%	10,2%	100%
Tots dos estrangers	6.308	1.356	556	881	9.101
% total naixements	11,4%	19,4%	14,7%	12,5%	12,5%
% total naixements Catalunya	69,3%	14,9%	6,1%	9,7%	100%
Naixements de mare estrangera ⁽¹⁾	8.490	1.652	692	1.156	11.990
% total naixements	15,4%	23,6%	18,4%	16,4%	16,4%
% total naixements Catalunya	70,8%	13,8%	5,8%	9,6%	100%

⁽¹⁾ Inclou els naixements de mare estrangera amb pare desconegut.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

van néixer tenia almenys un dels dos progenitors de nacionalitat estrangera.¹² Aquest percentatge ha anat augmentant progressivament al llarg del període 1996-2003, tal com es fa palès a la taula.

A diferència del que s'ha constatat en el cas dels matrimonis, on la majoria amb almenys un cònjuge estranger eren mixtos, la major part dels naixements corresponen a parelles en què ambdós membres són estrangers (12,5% són fills de parelles estrangeres i només

12. Hem d'assenyalar l'increment de naixements de mare estrangera en què el pare consta com a desconegut. L'any 2003 han estat 456 casos, el 39,1% dels naixements amb pare desconegut a Catalunya. Aquesta dada pot ser un indicador de la major vulnerabilitat social de les dones de nacionalitat estrangera.

Taula 20.

Naixements de mares estrangeres segons la nacionalitat del pare. Catalunya, 2003

Naixements segons nacionalitat de la mare	Pare mateixa nacionalitat		Pare estranger, diferent nacionalitat		Pare espanyol		NO consta		TOTAL	
Marroc	3.389	91,8%	43	1,2%	237	6,4%	23	0,6%	3.692	30,8%
Equador	1.195	75,0%	83	5,2%	184	11,5%	132	8,3%	1.594	13,3%
Colòmbia	329	50,2%	46	7,0%	238	36,3%	43	6,6%	656	5,5%
Xina	516	92,6%	7	1,3%	17	3,1%	17	3,1%	557	4,6%
Romania	356	82,6%	10	2,3%	50	11,6%	15	3,5%	431	3,6%
Argentina	206	52,4%	76	19,3%	97	24,7%	14	3,6%	393	3,3%
Gàmbia	368	93,6%	14	3,6%	10	2,5%	1	0,3%	393	3,3%
Perú	160	47,9%	27	8,1%	117	35,0%	30	9,0%	334	2,8%
Rep. Dominicana	116	43,9%	11	4,2%	102	38,6%	35	13,3%	264	2,2%
Bolívia	182	71,9%	11	4,3%	38	15,0%	22	8,7%	253	2,1%
França	69	30,1%	23	10,0%	135	59,0%	2	0,9%	229	1,9%
Brasil	25	15,6%	27	16,9%	99	61,9%	9	5,6%	160	1,3%
Itàlia	39	24,5%	53	33,3%	66	41,5%	1	0,6%	159	1,3%
Regne Unit	44	30,1%	23	15,8%	77	52,7%	2	1,4%	146	1,2%
Senegal	105	75,5%	24	17,3%	10	7,2%	0	0,0%	139	1,2%
Alemanya	24	18,5%	24	18,5%	78	60,0%	4	3,1%	130	1,1%
Uruguai	68	59,6%	14	12,3%	24	21,1%	8	7,0%	114	1,0%
Algèria	96	86,5%	6	5,4%	7	6,3%	2	1,8%	111	0,9%
Xile	65	59,1%	7	6,4%	31	28,2%	7	6,4%	110	0,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

un 5,9% de parelles mixtes). Així mateix, la majoria d'aquests 13.870 nadons són fills de mare estrangera (86,5% del total i un 16,4% del total de naixements a Catalunya). La taula 19 recull els naixements produïts a les diferents províncies catalanes al llarg del 2003.

La taula 20 recull les nacionalitats de les dones estrangeres que més naixements han protagonitzat al llarg del 2003. En termes absoluts, el grup més important és el de les dones marroquines (3.692 nadons, que representen un 30,8% del total de 11.990 naixements de mares estrangeres), seguides, a una certa distància, per les equatorianes,

les colombianes, les xineses i les romaneses. Com ja s'ha mencionat abans, la major part dels pares d'aquests nadons tenen la mateixa nacionalitat que la mare, a excepció d'una sèrie de col·lectius amb un percentatge de pares espanyols superior al 50%, com ara alguns països comunitaris —Alemanya, el Regne Unit o França— o el Brasil. Finalment, cal comentar que un 33% dels nadons fills de mares italianes ha tingut un pare estranger de nacionalitat diferent de la de la mare.

ANNEX. DADES OFICIALS DE POBLACIÓ (1 GENER 2004)

En aquest apartat recollim les xifres oficials referides als padrons de l'Institut Nacional d'Estadística, a 1 de gener de 2003 i 1 de gener de 2004. A diferència de les dades de persones estrangeres empadronades proporcionades per la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya, que són les que s'han utilitzat al llarg del capítol i en les dues anteriors edicions d'aquest anuari, les dades de l'INE són oficials i han estat depurades. Ara bé, malgrat aquest fet, la diferència cronològica d'un any entre unes i altres fa que les dades de l'INE serveixin per aproximar-nos al panorama migratori de l'any 2003 i les de la Secretaria per a la Immigració, en canvi, reflecteixin la situació del 2004. Evitar treballar amb dades antigues a l'hora d'estudiar un fenomen social tan dinàmic com són les migracions, és el que ens ha fet optar per presentar les dades de la Secretaria i no les de l'INE. Això no obstant, en aquest annex adjuntem les dades oficials de persones empadronades de l'INE, tot advertint que les tendències, el volum i la composició dels fluxos que s'hi poden observar estan més en consonància amb les dades oferides per l'*Anuari 2003* que no pas amb les proporcionades en aquest que teniu a les mans.

Segons les dades que recull la taula A.1, la població estrangera empadronada ha crescut un 18,4% durant l'any 2003 i constitueix un 9,4% de la població total. Tots els grups continentals sense excepció han experimentat un increment dels seus efectius. Destaquen les taxes de creixement de l'Europa no comunitària o "Rest a d'Europa" (35,5%), l'Amèrica central i del sud (24,1%) i l'Àsia (16,8%). En termes absoluts i per grups continentals, els empadronats procedents de l'Amèrica central i del sud i els del Magrib són els col·lectius més nombrosos —amb un 39,3% i un 23,5% del total d'estrangers empadronats, respectivament—, seguits en tercera posició pels procedents de la Unió Europea (12,8%).

Per nacionalitats, els col·lectius que més han crescut percentualment pertanyen a la "Rest a d'Europa" i a "l'Amèrica central i del sud". Dins del primer grup continental, són molt elevades les taxes de creixement de Romania (57,3%), Ucraïna (35,0%) i Rússia (26,5%). Per al cas de l'Amèrica Central i del Sud, destaca l'increment percentual de les persones empadronades originàries de Xile (56,1%), Bolívia (48,7%), l'Uruguai

(46,7%) i l'Equador (30,1%). Finalment, algunes nacionalitats pertanyents a altres grups continentals també han experimentat un increment notori durant l'any 2003, com és el cas de la Xina i l'Índia (29,8 i 27,2%, respectivament) en el continent asiàtic, de Senegal (23,1%) en el continent africà i d'Itàlia (24,8%) a la Unió Europea.

Així mateix, pel que fa a nombre d'efectius, la nacionalitat més nombrosa segueix essent la marroquina, que representa un 22,3% del total d'estrangers empadronats tot i no comptar amb una taxa de creixement de les més elevades (11,4%). A continuació, l'Equador, amb un 13,1%, ocupa la segona posició, seguit de lluny i per aquest ordre per Colòmbia, l'Argentina, Romania, Perú i la Xina (amb percentatges que oscil·len entre el 3% i el 6%). Les nacionalitats comunitàries també apareixen en llocs destacats (Itàlia, França i Alemanya se situen, respectivament, en el lloc 8è, 9è i 11è del rànquing de nacionalitats), si bé cada any perden pes en termes relatius en relació a les nacionalitats no comunitàries.

Pel que fa a l'estructura de la població, el gràfic A.1 reproduïx la piràmide d'edats i sexe. Les piràmides corresponents a les nacionalitats estrangeres més nombroses les trobareu al capítol 16 d'aquest mateix anuari.

Taula A.1.

Evolució de la població estrangera empadronada, per continents i nacionalitats principals. Catalunya, 1/1/2003 i 1/1/2004

Continents i principals nacionalitats	Padró INE 01/01/2003		Padró INE 01/01/2004		Creixement 2003-04	
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%
Població total	6.704.146	-----	6.813.319	-----	-----	-----
Població estrangera	543.008	100,0	642.846	100,0	99.838	18,4%
EUROPA	123.328	22,7%	146.756	22,8%	23.428	19,0%
Unió Europea ⁽¹⁾	75.915	14,0%	82.527	12,8%	6.612	8,7%
França	16.870	3,1%	17.422	2,7%	552	3,3%
Itàlia	16.548	3,0%	20.645	3,2%	4.097	24,8%
Alemanya	14.336	2,6%	14.019	2,2%	-317	-2,2%
Regne Unit	9.987	1,8%	11.189	1,7%	1.202	12,0%
Resta	18.174	3,3%	19.252	3,0%	1.078	5,9%
Resta d'Europa	47.413	8,7%	64.229	10,0%	16.816	35,5%
Romania	15.508	2,9%	24.389	3,8%	8.881	57,3%
Ucraïna	6.503	1,2%	8.777	1,4%	2.274	35,0%
Rússia	6.299	1,2%	7.968	1,2%	1.669	26,5%
Resta	19.103	3,5%	23.095	3,6%	3.992	20,9%
ÀFRICA	165.105	30,4%	184.496	28,7%	19.391	11,7%
Magrib ⁽²⁾	135.445	24,9%	150.779	23,5%	15.334	11,3%
Marroc	128.686	23,7%	143.405	22,3%	14.719	11,4%
Algèria	5.567	1,0%	5.977	0,9%	410	7,4%
Resta	1.192	0,2%	1.397	0,2%	205	17,2%
Resta d'Àfrica	29.660	5,5%	33.717	5,2%	4.057	13,7%
Gàmbia	10.747	2,0%	11.180	1,7%	433	4,0%
Senegal	5.912	1,1%	7.279	1,1%	1.367	23,1%
Resta	13.001	2,4%	15.258	2,4%	2.257	17,4%
AMÈRICA	207.704	38,3%	256.896	40,0%	49.192	23,7%
Amèrica del Nord	4.276	0,8%	4.518	0,7%	242	5,7%
Amèrica Central i del Sud	203.428	37,5%	252.378	39,3%	48.950	24,1%
Equador	64.861	11,9%	84.370	13,1%	19.509	30,1%
Colòmbia	35.521	6,5%	37.333	5,8%	1.812	5,1%
Argentina	25.527	4,7%	30.478	4,7%	4.951	19,4%
Perú	18.422	3,4%	21.850	3,4%	3.428	18,6%
Rep. Dominicana	11.446	2,1%	12.982	2,0%	1.536	13,4%
Xile	8.167	1,5%	12.748	2,0%	4.581	56,1%
Uruguai	6.872	1,3%	10.037	1,6%	3.165	46,1%
Bolívia	6.725	1,2%	9.997	1,6%	3.272	48,7%
Brasil	6.598	1,2%	8.113	1,3%	1.515	23,0%
Cuba	6.147	1,1%	6.593	1,0%	446	7,3%
Mèxic	4.343	0,8%	5.986	0,9%	1.643	37,8%
Resta	8.799	1,6%	11.891	1,8%	3.092	35,1%
ÀSIA	46.448	8,6%	54.268	8,4%	7.820	16,8%
Xina	15.159	2,8%	19.683	3,1%	4.524	29,8%
Pakistan	13.471	2,5%	14.757	2,3%	1.286	9,5%
Filipines	6.103	1,1%	6.266	1,0%	163	2,7%
Índia	4.706	0,9%	5.986	0,9%	1.280	27,2%
Resta	7.009	1,3%	7.576	1,2%	567	8,1%
OCEANIA	381	0,1%	393	0,1%	12	3,1%
ALTRES	42	0,0%	37	0,0%	-5	-11,9%

⁽¹⁾ Unió Europea dels 15.

⁽²⁾ Inclou Marroc, Algèria i Mauritània. Per la falta de dades Tunísia i Líbia estan incloses a 'Resta d'Àfrica'.

Tot i així el nombre d'habitants originaris d'aquests països és poc significatiu.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal d'Habitants (INE).

Taula A.2.

Població empadronada per continents i nacionalitats principals. Catalunya i províncies, 1/1/2004

Continents i principals nacionalitats	Barcelona		Girona		Lleida		Tarragona		Catalunya	
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%
Població total	5.117.885	100,0	636.198	100,0	385.092	100,0	674.144	100,0	6.813.319	100,0
Població estrangera	469.236	9,2%	79.133	12,4%	31.370	8,1%	63.107	9,4%	642.846	9,4%
EUROPA	89.371	1,7%	24.461	3,8%	9.412	2,4%	23.512	3,5%	146.756	2,2%
Unió Europea ⁽¹⁾	55.508	1,1%	15.120	2,4%	2.034	0,5%	9.865	1,5%	82.527	1,2%
Itàlia	16.649	0,3%	2.008	0,3%	306	0,1%	1.682	0,2%	20.645	0,3%
França	11.520	0,2%	3.776	0,6%	367	0,1%	1.759	0,3%	17.422	0,3%
Alemanya	8.807	0,2%	2.961	0,5%	182	0,0%	2.069	0,3%	14.019	0,2%
Regne Unit	6.656	0,1%	2.350	0,4%	160	0,0%	2.023	0,3%	11.189	0,2%
Resta	11.876	0,2%	4.025	0,6%	1.019	0,3%	2.332	0,3%	19.252	0,3%
Resta d'Europa	33.863	0,7%	9.341	1,5%	7.378	1,9%	13.647	2,0%	64.229	0,9%
Romania	10.837	0,2%	2.845	0,4%	3.673	1,0%	7.034	1,0%	24.389	0,4%
Ucraïna	4.728	0,1%	1.459	0,2%	1.480	0,4%	1.110	0,2%	8.777	0,1%
Rússia	4.785	0,1%	1.900	0,3%	306	0,1%	977	0,1%	7.968	0,1%
Resta	13.513	0,3%	3.137	0,5%	1.919	0,5%	4.526	0,7%	23.095	0,3%
ÀFRICA	116.365	2,3%	33.690	5,3%	13.863	3,6%	20.578	3,1%	184.496	2,7%
Magrib ⁽²⁾	97.877	1,9%	24.521	3,9%	9.369	2,4%	19.012	2,8%	150.779	2,2%
Marroc	94.047	1,8%	23.719	3,7%	7.685	2,0%	17.954	2,7%	143.405	2,1%
Algèria	2.996	0,1%	467	0,1%	1.475	0,4%	1.039	0,2%	5.977	0,1%
Resta	834	0,0%	335	0,1%	209	0,1%	19	0,0%	1.397	0,0%
Resta d'Àfrica	18.488	0,4%	9.169	1,4%	4.494	1,2%	1.566	0,2%	33.717	0,5%
Gàmbia	4.079	0,1%	6.216	1,0%	821	0,2%	64	0,0%	11.180	0,2%
Senegal	3.930	0,1%	1.302	0,2%	1.060	0,3%	987	0,1%	7.279	0,1%
Resta	10.479	0,2%	1.651	0,3%	2.613	0,7%	515	0,1%	15.258	0,2%
AMÈRICA	214.710	4,2%	17.977	2,8%	7.447	1,9%	16.762	2,5%	256.896	3,8%
Amèrica del Nord	3.882	0,1%	329	0,1%	69	0,0%	238	0,0%	4.518	0,1%
Amèrica Central i del Sud	210.828	4,1%	17.648	2,8%	7.378	1,9%	16.524	2,5%	252.378	3,7%
Equador	76.146	1,5%	3.024	0,5%	1.470	0,4%	3.730	0,6%	84.370	1,2%
Colòmbia	27.300	0,5%	3.173	0,5%	2.220	0,6%	4.640	0,7%	37.333	0,5%
Argentina	23.353	0,5%	3.404	0,5%	785	0,2%	2.936	0,4%	30.478	0,4%
Perú	20.685	0,4%	388	0,1%	354	0,1%	423	0,1%	21.850	0,3%
Bolívia	10.911	0,2%	1.250	0,2%	383	0,1%	438	0,1%	12.982	0,2%
Rep. Dominicana	10.704	0,2%	639	0,1%	593	0,2%	812	0,1%	12.748	0,2%
Xile	8.403	0,2%	800	0,1%	204	0,1%	630	0,1%	10.037	0,1%
Uruguai	7.525	0,1%	1.555	0,2%	173	0,0%	744	0,1%	9.997	0,1%
Brasil	6.001	0,1%	712	0,1%	644	0,2%	756	0,1%	8.113	0,1%
Cuba	5.092	0,1%	606	0,1%	220	0,1%	675	0,1%	6.593	0,1%
Mèxic	5.471	0,1%	183	0,0%	94	0,0%	238	0,0%	5.986	0,1%
Resta	9.237	0,2%	1.914	0,3%	238	0,1%	502	0,1%	11.891	0,2%
ÀSIA	48.450	0,9%	2.966	0,5%	638	0,2%	2.214	0,3%	54.268	0,8%
Xina	17.217	0,3%	958	0,2%	432	0,1%	1.076	0,2%	19.683	0,3%
Pakistan	13.892	0,3%	191	0,0%	66	0,0%	608	0,1%	14.757	0,2%
Filipines	5.881	0,1%	238	0,0%	7	0,0%	140	0,0%	6.266	0,1%
Índia	4.546	0,1%	1.297	0,2%	22	0,0%	121	0,0%	5.986	0,1%
Resta	6.914	0,1%	282	0,0%	111	0,0%	269	0,0%	7.576	0,1%
OCEANIA	317	0,0%	30	0,0%	9	0,0%	37	0,0%	393	0,0%
ALTRES	23	0,0%	9	0,0%	1	0,0%	4	0,0%	37	0,0%

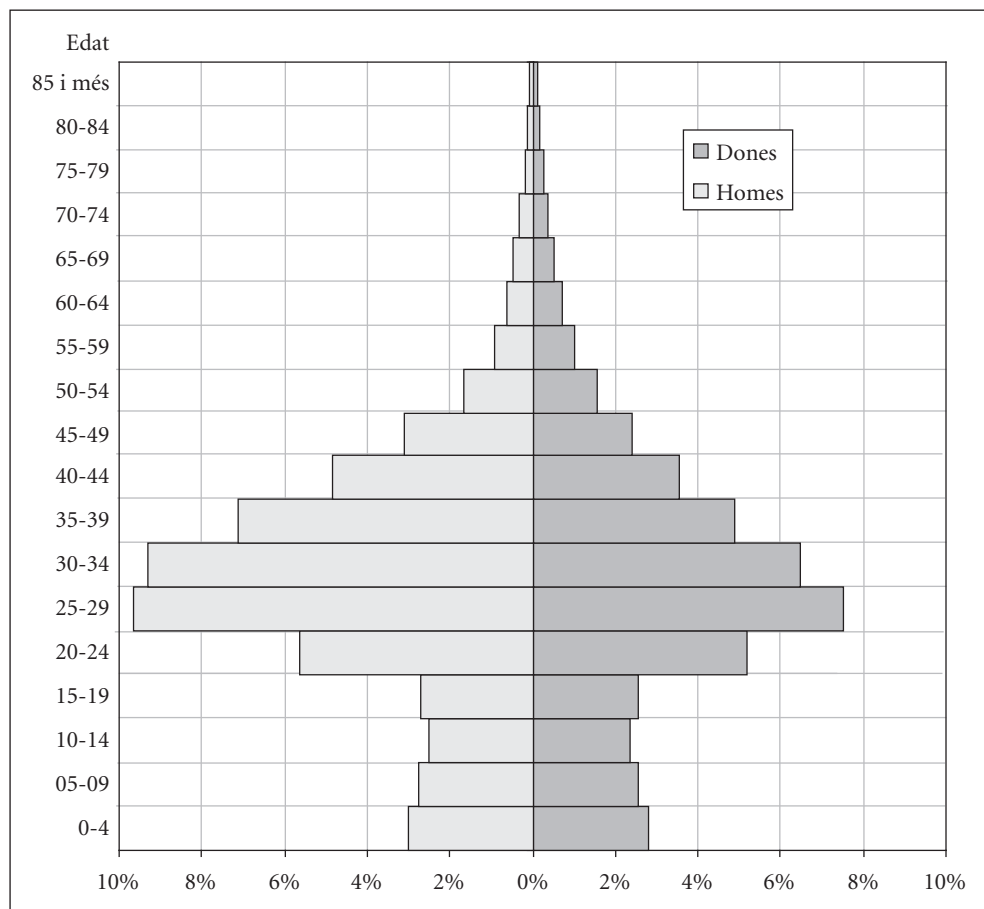
⁽¹⁾ Unió Europea dels 15.

⁽²⁾ Inclou Marroc, Algèria i Mauritània. Per la falta de dades Tunísia i Líbia estan incloses a 'Resta d'Àfrica'. Tot i així el nombre d'habitants originaris d'aquests països és poc significatiu.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal d'Habitants (INE).

Gràfic A.1.

Piràmide d'edats de la població estrangera. Catalunya, 2004

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal d'Habitants, INE (1 de gener de 2004).